

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Erdély zsidóságának memoranduma

Erdély zsidóságának tekintélyes zömét képviseli az a küldöttség, amely tegnap jelent Bukarestben Anghelescu közoktatásiügyi miniszter előtt, hogy átadja a zsidóság tiltakozó memorandumát az iskolai javaslat jogfosztó intézkedései ellen. A memorandum önérzetes és korrekt hangon mutat rá azokra a méltánytalan és tarthatatlan intézkedésekre, amelyekkel a törvényjavaslat szinte lehetetlenné teszi a zsidó oktatás további fenntartását.

A memorandum így szól:

Miniszter Úr!

Az Erdélyi és Bánáti Izraelita Iroda, mint az erdélyi és bánáti kongresszusi és képviselői ante hitközségek képviselője, ismételt beadványokban kérte a Miniszter urat, hogy a partikuláris iskolák tárgyában készülő törvényjavaslat előkészítő tárgyalásba irodánk képviselőit is bevonná méltóan. Mélyen megalázó reánk, hogy Miniszter úr, a mi iskoláink létét is közelről érintő ügyben véleményünket nem kívánta meghallgatni, ami az állampolgárokkal szembeni köteles egyenlő elbánás elvébe nyilvánosan beleütközik. Csak most szerezhettük tudomást a törvényjavaslat tartalmáról, amidőn az a szenátus előtt tárgyalás alatt áll.

Megdöbbenéssel és fájdalommal látjuk, hogy a javaslat eddigi jogainkat a legsúlyosabban érinti.

1. Megfoszt bennünket a legtermészeesebb emberi jogtól, hogy gyermekeink saját anyanyelvükön tanulhassanak iskoláinkban.

2. Megfoszt bennünket a minden kisebbséget megillető azon jogtól, hogy nyilvánosságú jogú iskolákat tarthassunk fenn.

3. Megfoszt bennünket ama törvényes jogunk gyakorlásától, hogy iskoláinkat az állami felügyelet teljes respektálása mellett saját, már e célra meglevő szerveinkkel magunk irányíthassuk.

Miniszter úr! A javaslat kimondja a zsidóságról, hogy nincs anyanyelve és törvénybe iktatná, hogy a zsidóság anyanyelve az államnyelv. Ezzel szemben a kétségszövegbevonhatatlan tény az, hogy a zsidóság a maga szétszórottságában több anyanyelvű nép ugyan, de mindegyik csoportjának meg van a maga történeti és természetes anyanyelve. Erdélyben és Bánátban a magyar, jidis és a német. Sérelmes tehát minden olyan javaslat, mely a gyermekeket eltiltja a tényleges anyanyelvükön való oktatástól.

Kötelességszerűen kijelentjük itt is, mint minden eddigi előterjesztéseinkben, hogy az állam nyelvét a legintenzívebben tanítottuk eddig és fogjuk tanítani ezután is.

Iskoláink nyilvánossági jogának tervbevételeivel, tanintézetekünk nagy része elsorvadásra van ítélve. Eltekintve az összeszerkesztő anyagi teherrel, amely a szülőkre nehezedik, a vizsgáztatás mikéntje gyermekeinket felesleges és idegromboló izgalmaknak tenné ki.

Minthogy pedig államsegélyben nem részesülünk, lehetetlen, hogy megfosszunk bennünket a tandíjmegállapítás jogától.

A hitközségi autonómia jogkörének

sérülme az, hogy a fenntartó hitközségek iskoláik szervezeti, tantervi, vizsgáztatási, bizonyítvány kiállításai jogait ne gyakorolhassák, hanem mindezek a hatósági közegek intézkedéseitől tétesszenek függővé.

Különösen sérelmezzük, hogy a javaslat megfoszt bennünket azon intencióktól, hogy óriási anyagi áldozatokkal felállított és fenntartott iskoláinkat nem tudjuk vallási hitéletünk szolgálatába állítani és azt, hogy zsidó vallású tanulók zsidó felekezeti iskola hiányában nem választhatják szabadon iskoláikat.

Ugyanezen szempontból a felekezeti tanítóképző felállítását saját vallási elveink figyelembevételével elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk.

Mint Románia loyális állampolgárai, akik törhetetlen hittel bizunk Románia jövőjében és dolgozunk annak felvirágoztatásán, elengedhetetlen feltételnek tekintjük, hogy Románia minden polgára saját vallási meggyőződése szerint neveltesse gyermekeit s ez csak úgy válik lehetségessé, ha a törvényjavaslatban foglalt és jelen memorandumunkban kifogásolt intézkedések orvosoltatnak.

A belényesi magyarság és románság ünnepe

Dr Popovici Miklós prefektus belényesi fogadtatása

Rövid napihír jelezte tegnap, hogy dr Popovici Miklós prefektus hivatalvizsgálatra Belényesbe utazott. A sablonos hivatalvizsgálat azonban Belényesben olyan impozáns ünnepséggé alakult át, amelyhez hasonló tudunkkal egyetlen város sem rendezett a prefektus tiszteletére. Bizonyos, hogy a szeretet és ragaszkodás megnyilatkozása volt a prefektussal szemben a belényesi fogadtatás, de volt egy más örömdetes színe is: a magyarság és románság megértő együttélésének dokumentuma volt a tegnapi nap. A forradalmi idők belényesi gyászos eseménye tagadhatatlanul vonalat húzott a magyarság és a románság évszázados békés együttérző hangulata közé és bár az ott élő vezető román férfiak zöme nem osztotta soha egyesek lélekfontó felfogását és vádaskodását, a tegnapi napig nem láttuk annyira elhalványulni a vonal piros színt és csak tegnapról számíthatjuk a régi összhang teljes visszatérését, amelyben mindenestre része van a prefektus mindig tapintatos és mindig a közérdeket és a közös munkát hangoztató s elősegítő munkájának is. De része van egy fiatal férfinak, a városka polgármesterének, aki a régi Belényesből egy új Belényest teremtett s aki munkásságával, finoman diplomatikus érzékével, minden elismerést kiérdemlő közfoglászati tudásával és rátermettségével a város minden polgárának osztatlan becsülését, ragaszkodását érdemelte ki. Ez a férfi a város polgármestere Cosma Nerva a Traján. A múlt év nyarán belényesi riportorozatunkban már részletesen írtunk arról az alkotó és a polgárság között a harmonikus megértést célzó nagy munkásságáról, amelynek ha nem is befejeztét, de impozáns méreteiben való kifejezését bizonyította a tegnapi nap.

De bebizonyította Cosma polgármester azt is tegnap, hogy ő a városnak legjelentősebb tényezője és mögötte áll egy szívvél-lelekkel a város egész közönsége fajra, nemre és társadalmi állásra való tekintet nélkül és az az ellenzéki töredék, ami van, csak arra alkalmas, hogy kitarásra buzdítsa s a kritika erejével támogatja munkáját.

A prefektus is látta, érezte, hogy mi alakult ki Belényes szellemében s hogy a megértést szankcionálja, magyar beszédet tartott, amellyel a végsőig felfokozta a

map jelentőségét. A belényesi ünnepségről a következő tudósításunk számol be.

A nagy fogadtatás

Dr Popovici Miklós prefektus a kora reggeli órákban indult el kíséretével két autón Belényes felé. Társaságában volt Tempelean Dezső alispán, Chirila Agoston megyei főjegyző, Barbulescu tanfelügyelő, Michis László megyei főszámvérvő és Manolescu agronom. Magyarországról telefonon értesítették Belényest, hogy az autók fél óra múlva ott lesznek.

A pompás úton száguldó gépkocsik utasai fél 10 órakor érkeztek Belényes elé. Hatalmas diadalkapu várta a koromany bihari fejét. A kapu előtt Cosma Nerva polgármester a tanács tagjaival, Kretz Viktor főszolgabíró, Szelezsán Angella a Román Nőegylet elnöke, Pop Péter esperes a gör. keleti, Széles Elek plébános a róm. kath. Bottyán Pál lelkes a református egyház képviselőjében várták a prefektust, míg a kapu körül az út hosszában a belényesi közönség, az összes ottani tanintézetek növendékei és zászlók alatt a szomszédos községek Tárkány, Biharosra, Remete, Jánosfalva, Sonkolyos, Szentmárton, Sebes és több más járásbeli község népe, magyarok románok egyaránt, helyezkedtek el a papok, jegyzők vezetése alatt.

A kapu előtt húszméteres virágszőnyeg mezei virágokból. Ezer ember éljenzése között állottak meg a gépek a kapu előtt. Az éljenzés percekig tartott, a prefektus kalapjával integetve köszönt a nem várt lelkes ovációt, amely láthatóan frappirozta. Kiszállt kocsijából és elsőnek Cosma Nerva polgármester üdvözlését fogadta. A polgármester lendületes beszéddel üdvözölte, a maga, a tanács és a város közönsége nevében a prefektust, kiemelve, hogy a lelkes ováció és a szeretet megnyilvánulása a környék fiainak is szól, nemcsak a prefektusnak.

A prefektus válaszában megköszönte a fogadtatást, főképen azért, mert amint körültekint, teljes egyetértésben látja maga körül a nemzetiségi különbség nélkül a város és a környék lakosságát.

A város házán

A diákság dalárdájának éneke között vonult a prefektus a néppel együtt a város

házára, amely még a régi ódon épület, most dolgozik a polgármester egy új városháza építésén. A városháza nem alkalmas a tömeg befogadására s ezért a szép időre is tekintettel, a prefektus a városháza udvarán tartotta meg a fogadtatásokat.

Röviden elmondta, hogy a nép panaszaát jött meghallgatni, azért hozta magával az agronomot is, aki a panaszokat jegyzőkönyvvel fogja. Manolescu az agrárbizottság főnöke nyomban munkához lástott és este 7 óráig egyfolytában hallgatta ki és vette jegyzőkönyvbe a falvak népének agrár-panaszait.

Ne tegyenek különbséget román és nemromán között

A prefektus pedig külön-külön fogadta a jegyzőket, tanítókat, lelkészeket. Szak-kérdések megvilágítása után hangoztatta előttük a harmonikus együttműködést és kérte őket, ne tegyenek különbséget román és nemromán között, mert az a legnagyobbat, aki hűségesen teljesíti kötelességeit.

A polgármester kíséretében a prefektus meglátogatta a belényesi egyházak vezetőit és dr. Politzer Lajos ügyvédet, mint az izraelita hitközség elnökét.

Egymás mellett a magyarok és románok

A prefektus tiszteletére rendezett banketten gyűlt össze délből a város egész társadalmá. A százhusz terítékes asztalhoz az impériumváltozás óta először ült ismét össze a románság és magyarság minden számottevő tagja. A belényesi magyar iparosság és kereskedők, akik mindig a negye intelligenciájához tartoztak, csaknem kivétel nélkül megjelentek. Az elhangzott beszédek pedig azt az összhangot bizonyították, ami ma áthatja a város társadalmát. A prefektusra elsőnek üritett poharat Cosma polgármester. Meltatta érdemeit, amit a megye érdekében kifejtett munkássága körül szerzett. A megye kívánta prefektusnak, nem szívesen vállalta feladatát és a megye nem is családott fiában. Kretz főszolgabíró a járás nevében, Pop espers és Rosa tanfelügyelő pedig az egyházak nevében köszöntötték és köszöntek meg az iskolák építését és más kulturális törekvések támogatását. Az Ipartestület nevében Cristea Roman tartott felkösöntöt.

Két beszéd

Eddig román nyelven folytat a felköszöntők, amikor Bottyán Pál református lelkész magyar nyelven kezdett nagy hatást keltő beszédébe. A prefektushoz s az összegyűlték valamennyiéhez szól népe, nemzete nevében. Szeretetet és megértést kér. Kéri, nyissa ki a prefektus szívét, hogy ne érezzék a magyarok mostoháknak magukat, mert az ország érdekében csak akkor dolgozhatnak őszinte odaadással, ha lelkiükben érzik az otthon melegét, a méltánylást és megértést. Mely hatást keltett Bottyán Pál beszéde, sokáig éljenekték.

Tábor Ferenc borbélymester a belényesi iparosság egyik legintelligensebb tagja, az Ipartestület volt elnöke, a polgármestert is köszönti.

— Vagyunk vagy kétszázban Belényesen iparosok, — mondotta — és kéri a prefektust, támogassa az iparosságot, de leszögezni kívánja, hogy van egy olyan polgármesterük, akihez bármilyen ügyben fordultak, mindig szívélyes meghallgatásra találta és a kétszáz közül tőle soha egyetlen egy, sem ment el, akit meg ne hallgatott, ne támogatott, vagy a távozó lelkében neheztelést hagyott volna. A szeretet és ragaszkodás hangján beszél a polgármesterről, aki a város falai között a békés és áldásos munka lehetőségeit megteremtette.

Szabó Ignác gör. kath. lelkész a prefektus volt iskolatársai nevében üdvözölte a prefektust, akivel ezelőtt 38 évvel együtt végezték a belényesi főgimnáziumot.

A prefektus magyar válasza

A prefektus előbb románul válaszol a felköszöntőkre, elismeréséül fejezi ki a polgármester munkásságáért a város fejlődése körül, azután magyarul folytatta beszédét és többek közt a következőket mondotta:

— A nagytiszteletű református lelkész úr nemzeti kisebbségekről beszélt. Ha van ilyen, akkor van nemzeti többség is. Valahogyan akképp van ez, mint ahogy akad egy családban kisebb gyerek is, nagyobb fiú is. Hogy most már a familiában békesség és szeretet honoljon, kell, hogy a nagyobb közeledjen a kisebbhez, megértse, segítse, támogassa. Érezze át a nagyobb, hogy a gyengébb testvér sorsáért felelősséggel tartozik. Igen, de legyen meg a kisebb fiúban is a jóakarát az együttműködésre, hogy jogot formálhasson az egyenlő elbánásra, hogy követelhesse a maga jogait, amelyek el nem vitathatók. A román nép toleranciája nem tesz különbséget hazája hű fia között, amint hogy az apa is egyaránt szereti minden gyermekét. Adja Isten, hogy e román-lakta vidéken bontsuk ki szirmait a testvéri együttérzés virága hazánk üdvére!

A prefektus beszédét hosszasan megéljenztek.

Az estéli órákban tért vissza a prefektus kíséretével Nagyváradra.

Pataky Katalin újabb portréi

Nagyvárad képművészeti életében mintegy két hónappal ezelőtt igazi felvirágzást jelent a Pataky Katalin képtárlatának megnyitása. Pataky Katalin képtárlatának egyike volt az utóbbi évek legjobban sikerült tárlatainak. Hogy pedig a nagyratartott művésznőket mennyire mezezerette Nagyvárad közönsége, arra nézve legkésebb bizonyíték, hogy hírlírást bezárása után is, különösen a portréfestő Pataky Katalint egyre-másra keresik fel portré-megrendelésekkel.

Pataky Katalin eddig tudvalevőleg Karácsonyi János püspök arcképén kívül is sok portrét festett a helybeli előkelőségekről, többek között Horváth Dezsőné, Máthé Pánni, Demetrovics Eleknt. Legutóbb pedig Horváth Árpádnak a Nagyvárad Takarékpénztár igazgatójának s Horváth Árpádnak festette meg arcképét. A két kép felfogásban és kivitelben egyaránt olyan művészeti teljesítmény, ami még a nagy Pataky László konzervatív ivadéknak pályafutásán is utjelző művészeti munka.

Pataky Katalin különben még néhány hélig Nagyváradon marad, ahonnan az eddig már megkezdett portréi elkészülte után visszatér Budapestre.

Berdach lakása

A „Nagyvárad” Marcus István írói és zenei főfelügyelőnek egy heti lapban írt nyomon vezető helyen foglalkozott a Berdach lakás ügyével. Berdach fogtechnikus munkájával és öt szobájából hármát áruba bocsátásával.

A lakásbizottság — mint tudósítónk lenti — tegnap délutáni ülésén foglalkozott Marcus István volt rendőrprefektus beadványával, aki magának kérte ki Berdach Jenő fogtechnikus Regele Ferdinánd (volt Rákóczi)-uti lakása három szobáját mellékhelyiségek használatát.

A lakásbizottság helyt adott Marcus István beadványának, amennyiben kétféle kivétel igazolást nyert, hogy Berdach fogtechnikus öt szobás lakásából három szobát üzleti céllal átadott az „Arborele Roman” fatermelő társaságnak. A lakásbizottság nem vehette figyelembe sem az Arborele Roman felszólalását, amely igazolni kívánta, hogy a kérdéses rész szerződésileg az övé, sem az Országos záradékosság felhívásait, mely mint háztartási nos emelt vetőt a rekvirálás ellen.

A határozat mindazonáltal még nem jogerős, amennyiben a lakásbizottság mondotta, hogy a miniszteri döntésig a lakás szobát senki sem foglalhatja el.

Uj színházi törvényt követelnek a csödbejutott Unió színészei

Budapestről jelentik: Az Unió színházi tröszt a kényszeregyezségnél ötszázalékos felajánlást tehetne. A kényszeregyezségek nevében rendkívüli közgyűlést fognak összehívni, melyen felelősségre vonják az üzem vezetésében hibás személynéket.

Indítványozni fogják a közgyűlést, hogy az alapítókat emeljük fel és tegyük aktívvá a vállalatot. Ugyancsak az indítványok keretében felszólalások fognak tenni a más célokra elköltött vigalmi adósságokért. A színészek, viszont úgy hiszik, hogy egyenesen a kormányhoz fordulnak s kérik fogják egy új színházi törvény készítését, mely a hozzáértés kritériumát legszigorúbban követelne.

Legjobb teniszcipők Reichardnál

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér üzletét ismét felszerelte békeminőségű

vászon és női divat

árukkal, melyeket elismert szolid áron árúsít.

ATLANTIC NYÁRI MOZI

9 1/4 órákor

Atlantic sláger!

Ma, csütörtökön

Atlantic sláger!

Hogyan lesz a leányból asszony.

Szalón vigjáték 6 felvonásban.

A főszerepben: Collen Moore, az amerikalak legújabb mozicsillaga.

Ezt megelőzi egy kitűnő 2 felvonásos Hallroomboy burleszk

APOLLÓ MOZGÓ

5, 7 és 9 órákor

Poloska írtást, bármily elvetemült legyen, a legfinomabb butorból, falból, olajfestményből rongálás nélkül 8 óra alatt felelősség mellett kiirtja. Lovas K., Arad lakás tisztító. Sürgőncim: Lovas, Oituz 111. Arad. Helybeli felvilágosítást díjlanul ad Welsz Gizi közvetítő Irodája, Malei Deserah (Nyomda)-n. 4.

Budapestben megjelent Tabéry Géza új regénye

A budapesti könyvkiadásnak is évről-évre nehezedő viszonyai közt mindjobban ritkulnak a magyar szerzők könyvei. Beérkezett külföldi márkák műveit kedvvel vásárolják a kiadók, de magyar regényíró csak kivételesen jut szóhoz s akkor jöhet ki az olvasóközönség elé, ha a kiadó föltétlenül bízik a kiadandó könyv sikerében.

Annál nagyobb meglepetése volt a magyar irodalmi életnek, hogy az Athenaeum tavaly két erdélyi magyar írónak: Tabéry Gézának és Berde Máriának regényeit vásárolta meg s kötött különösen Tabéryval olyan hatalmas példányszámban való kiadásra megállapodást, amilyen példányszámot — Szabó Dezsőt, Karinthyt és Móricz Zsigmondot leszámítva — magyar író könyve a forradalom óta meg nem ért.

Tabéry Géza regényének, a „Szarvasbikának” nyomdai előállítására és az utódállamok területére való beengedésének előmunkálatai oly hosszú időt vettek igénybe, hogy a munka, melynek sikeréhez úgy a könyvkiadó, mint a magyar írói világ a legnagyobb várakozásokat fűzi, csak a napokban jelenhetett meg Budapestben. Az Athenaeum Tabéry könyvét minden rendelkezésére álló eszközzel valóssággal amerikai ízűen reklámozta. A könyv plakátjai, melyek a napokban Nagyváradon is megjelennek s melynek fényképfelvételeit az író intenciói szerint a nagyváradi Weiss és Miklós műterme készítette, Budapestben s a magyarországi vidéki városokban már mindenfelé rikitanak.

Nagyváradon a könyv a hét végén, szombaton kerül forgalomba. A regény ismertetésére természetesen visszatérünk.

A sziguranca hirdménye a tartózkodási engedélyek revíziójáról

A belügyminiszter, a munkaügyi és az ipar- és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértésben elhatározta, hogy f. évi június hó első napjaiban revízió alá veszi mindazokat a tartózkodási engedélyeket, amelyeknek alapján az idegen állampolgársággal bíró alkalmazottak az országban tartózkodnak, tekintet nélkül arra, hogy meddig érvényesek ezek a tartózkodási engedélyek.

E revízió célja az, hogy a nélkülözhetetlen idegen alkalmazottak tartózkodási engedélyének határidejét egységesítse, amennyiben egy évvel meghosszabbítja tartózkodásukat és azután csak egyszer egy évben revideálják az engedélyt.

Ezért mindazok, akiknek idegen állampolgárságúak bíró személyzetük, alkalmazottjuk van, f. évi május 30-ig helyeznek letétbe annak tartózkodási engedélyét és utlevélét a nagyváradi sziguranca-hivatalnál az alkalmazottakról szóló táblázattal együtt.

Ez aktákat és táblázatokat egy kérvény kíséretében kell beadni s a kérvényben — amelyet a munkaadónak kell aláírnia — világosan meg kell jelölni, hogy minden egyes idegen állampolgárságú alkalmazott milyen munkakört tölt be.

Ez aktákon (utlevélen és tartózkodási engedélyen) kívül különleges bizonyítványokat kell, hogy mellékeljenek azok:

1. akik az 1916 előtti idő óta laknak az országban;
2. akik az országban teljesítettek katonai szolgálatot;
3. akik román nővel léptek törvényes házasságra;
4. akiknek az ország területén ingatlanuk van;
5. akik beadták honosítás iránti kérésüket és ezt az igazságügyminiszter bizonyítványával igazolják;
6. akiknek valamely vállalatnál tőkeérdekeltségük van;
7. akik valamely külföldi ipari, vagy kereskedelmi vállalat romániai képviselőténél vannak kitételekben.

Az 1, 2, 3, 4 és 5. kategóriákba tartozóktól csak hivatalos bizonyítványok fogadtnak el.

A sziguranca-hivatal f. évi június 5. előtt valamennyi kérvényt a kerületi munkaügyi inspektorátus alá terjeszti, ahol június 10-étől fogva a revíziós bizottság dolgozni fog. A bizottság áll: a munkaügyi, az ipari és a sziguranca-felügyelőből, egy munkaadóból és egy alkalmazottból.

A revízió alá kerülő idegen alkalmazottak alatt értendő minden idegen állampolgár (férfi, vagy nő, aki bármiféle formájú fizetség ellenében bármiféle természetű szolgáltatást lát el, bármilyen rangú legyen is (kezdve ipari, vagy kereskedelmi vezérszigazgatótól egészen házi, vagy mezőgazdasági cselédig).

A bármi okból tartózkodási engedéllyel nem bíró alkalmazottak számára a munkaadó fel kell, hogy tüntesse a kérvényben: pontos nevüket, a születési évet, foglalkozást, állampolgárságot, a helyet, ahol laknak, ha vannak: feleségük és gyermekeik nevét és életkorát.

Azok az alkalmazottak, akik a revízió idején nem lesznek állásban, maguk kell, hogy előterjeszszék a sziguranca-kérvényüket és fentebb említett okmányait, megjelölve az okot is, amiért ezidőszent állás nélkül vannak és azt, hogy mióta.

Azokat az alkalmazottakat, akiket még a revízió után sem lesz tartózkodási engedélyük, a vagy revízió nélküli engedélyük lesz, — átteszik a határon, míg a munkaadóknak, akiknél szolgálatban voltak és akik elmulasztották az aktákat revízióra küldeni, nem lesz többé joguk idegen állampolgárságu egyéneket alkalmazni.

Revízió után az aktákat ugyanaz a hatóság, a melynél azokat letették, visszaadja tulajdonosaiknak.

Oradea-Mare, 19. V. 1925.

Subinspektor, General de Siguranta:

A. Gussi.

Jókai igazságai

Bihar, 1925. május 8.

— Templomi beszéd. —
(Dániel 12, 2-3.)

Elmondta: Tarnóczy Lajos esperes.

Kedves Atyámfiai! Dániel úgy él emléktünkben, mint hithős. Egy angol ének is erre hív fel bennünket:

Bátor légy, mint Dániel.
Erős, bátor légy;
Istenről és hitéről
Bizonyítsd meg tégy.

Tudjuk róla, hogy inkább a tízes kemencébe vettette és az oroszlanok verembe dobatta magát, de a Jehovát, Istenét meg nem tagadta, hitét el nem hagyta. Könyvéből azonban azt is megtudjuk, hogy Dániel nemzete sorsán aggódó, jövője miatt mélyen tépelődő hazafi is volt. Kiváló tehetsége és becsületessége számos királyok legfőbb hivatalnokává emelte, mert hűséges volt és semmi fogyatkozás, sem vétek nem találtatik benne. (64.) Ebben a magas méltóságban, látszólagos gondtalan életében sem szűnt meg azonban népéért törődni és annak jövődjével foglalkozni. Sőt, azt olvassuk róla, hogy buzgó könyörgésekben kérte Isten bocsánatát és szabadítását a népre, majd három egész hétig böjtot és bánatot tart és ezalatt az idő alatt állandóan azon töpreng, mikor jön el már Isten szabadítása.

mikor lesz vége a keserves fogságnak. Ekkor látomásokban jelenik meg előtte Izrael népének elkövetkezendő története, szomorú szerepe, amidőn egymással viaskodó királyok és birodalmak ütközéspontjában folytonos szorongatások áldozata. A történetek végén felderül Isten ítéletének és igazságának napja. Akik az igazságnak voltak hírdetői, akik hívek maradtak, akik Isten és a nép ügyét el nem hagyták, el nem árulták, azok felsejlenek a föld porában való álmukból, fénylenek, mint az égnek fényessége és akik sokakat igazságra visznek, miként a csillagok örökkön-örökké!

Mindnyájan érezzük, hogy nemzetünk történetének egyrésze lezáródott. Nem hiányoznak a jövőn naponként tépelődő lelkek közöttünk sem, akik szorongó vágygal szeretnék tudni a jövőt és önmagukkal és Istennel tusakodva teszik fel a kérdést: Mi lesz ezeknek a vége? Ugy a lezárított küzdelmekre, mint a reánk váró megpróbáltatásokra Isten ígérteit látom szentleckénkben. Az értelmesek fénylenek, mint az égnek fényessége és akik sokakat igazságra visznek, miként a csillagok örökkön-örökké!

A lepecsételt magyar multból három fényes, örökké ragyogó csillag tűnt fel ezekben az esztendőkhöz előtűnt. Sokakat igazságra vezető csillagok! Az egyik a magyar néplelek, haza és szabadságszeret, dal és szerelem lantosa, Petőfi Sándor; a másik a nagy egyéni és nemzeti fájdalommal átalános emberi vészre magasztosító sztrégovai bölcs: Madách Imre; a harmadik a bűbájos szavú, fájdalom felejtető, kifogyhatatlan képzelő erejű és ötletes magyar mesemondó: Jókai Mór. Születésük századik évfordulója hozta fel őket a nagy igazságtalanságoktól, szomorú végzetékből gyászos, fekete magyar égre. Ott fénylenek — a természet törvénye szerint — annál tündöklőbbben, minél nagyobb körülöttük a sötétség. Ez alkalommal, a pusztai pásztorok példájára — ez utóbbi csillag fényével induljunk el és lássuk meg Jókai Mór igazságait, amelyek őt, szentleckénk szerint, csillaggá teszik a magyar égen.

1. Egy nagy igazság tündöklék már születésében is. Jókai református szülők gyermeke; szülőháza az egykor üldözött reformátusok temploma, iskolái hitelekészeti iskolák; tanulmányai, gondolkodása, világnézete a magyar református ember megtestesítője. Itt van a nagy igazság, hogy a magyar nemzet fennmaradásában a református egyháznak és iskolának alapvető része van. Mi ezt annyira magától érthetőnek tartjuk, hogy észre sem vesszük azt az okoskodást, amely felekezeti türelmetlenségében, a nagy összeomlásnak, a nemzeti egység és gondolkodás megbontásának vádjával terheli a reformációt és reformátusokat. Erre nekünk ez a feleletünk: Itt vannak a mi református hittestvéreink és eleink! Férfi-e hozzájuk vád? Büszkén hirdetjük, hogy a magyarság legértékesebb eleme a reformátusság és a mi hitünk, amelyben faji sajátosság-

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

9 órákor

5 és 7 órákor

Ma, csütörtökön
utoljára:

Három hét

Ma, csütörtökön
utoljára:

Elynor Glyn regénye 7 felvonásban. — Ezt megelőzi: **Babgy Peggy, mint egyiptomi táncosnő**, vigjáték 2 felvonásban.

Holnap, pénteken
premier:

A ZÖLD KISÉRTÉS

Holnap, pénteken
premier:

Apacs Dráma 6 felvonásban.

A főszerepben: **Betty Compson.**

Dorian Ocean-film!

gának a legnemesebb alakban érvényesülhetnek. Ebben benne van az elfogulatlan, tiszta szabadelvűség is, amellyel mi senkit vallása miatt nem gyűlölünk, minden embert testvérünknek ismerünk.

2. Jókai második nagy igazsága a magyar föld, a magyar kultúra csodálatos, megejtő varázsa. Ezt, a reánk magyarokra különösen gyűlölködő világgal akarta elismertetni és mi szeretnénk ezt ma szintén éreztetni. Amikor regényírói, bámulatosan termékeny munkásságát megkezdte, kegyetlen önkényuralom nehezedett a szabadságszerető magyar népre. Tíz és vas pusztította a magyar élet minden nyilvánulását, amikor bűn, golyó, börtön, száműzetés már elvégezte rettenetes munkáját az elme és szív legnagyobb magyar képviselői kiirtása körül. Jöttek a Bachkorban az új földes urak. Göggel, lenézéssel, megvetéssel minden iránt, ami magyar — és a föld a levegő, az élet néhány év múlva magyarrá tette őket! Csodálatos, hihetetlen változás, — de nem egyedül.

Minden elnyomás, mestersegesen szított gyűlölet ellenére a magyar könyv, a magyar szindarab, a magyar zene hódító, honfoglaló úton van a szívekben. Ezzel az igazság győzedelmes lesz. Jókai regényei a győzelemre segítő olyan ütegek, amelyek a művelt világ rokonzenéjét nyerik meg számunkra.

3. Jókai harmadik igazsága a mese édes hatalma. Ezt a hatalmat az emberek nem akarják tudomásul venni. A gyermekszobák szórakozásának tartják és a gyermeknépek szellemi megnyilatkozásainak. Pedig a mese: kincs. Talán a boldogság titka. A boldog gyermekkor és a boldog öregkor egyaránt szereti. A kegyetlen valóságok farsztó terhei alatt is ez üdíti fel lelkünket. Volt idő, amikor a szót elfojtó, zsarnoki uralmak idején felszabadító, igazságtaló igazságok szerény köntöse volt: a mese. Mi talán az emberiség és a mese ősházájából, keletről hoztuk. De nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a nyugati író és emberei mindig élénkebb érdeklődéssel figyelnek a csodás kelet meséivárára. Jókai keletről jött, népünk késő századában kihajtott nagy mesefája, az ezeregyéjszaka idejéből. Én úgy látom, mintha a világon százszázadok ülnének dobogó szívvél, kipirult arccal, mindenről megfellelkező boldog elragadtatásban. Mi cselekedte ezt? Kezükben egy Jókai-könyv! Boldoggá, szebbé teszi életüket: a mese.

4. Jókai negyedik igazsága az, amit csaknem minden regényében feltalálunk: a jó és a rossz küzdelme; a világban benne levő rossznak a megmutatása. A meséről azt mondhatná valaki, hogy az a hazugság édes testvére. Jókai meséje az igazság bizonyíthatósága. Jókai két részre osztotta az embereket: jók és rosszakra. Regény alakjai ebbe a két osztályba sorozhatók. Teljesen jók, eszményiek és teljességgel gonoszok, az örökös cimborái. Ez a világmegítélés a Jókai nagy idealizmusából származik. Maga mondta, hogy közöttük és mások között az a különbség, hogy ő 1000 ember közül mindig az 5 jót látja; a többiről tudomást sem vesz. Erre a jóhiszeműségre, mint a kölcsönös megértés biztosítékára nagy szükség volna napjainkban. Sőt többre. Arra is, hogy önmagunkat is alá vessük olyan vizsgálatnak, mint Pál apostol, aki világosan megírta: Gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint; de látok egy másik törvényt az én tagjaiban, amely rabul ad engem a bűn törvényének. (Róm 7, 22—23.) Ki tudná azt megmondani, hány ifju nyert Jókai regényéből

indítást, hogy az ő általa rajzolt nemes hősök és hősnők példája szerint küzdjön a becsületért, az igazságért; hányan gyűlöltek meg a csábítót, aki Jókainál mindig megsejgyenülve bukik el. Tudom, hogy az élet sokszor megcáfolni látszik ezt, mert ideig-óráig sokszor látjuk győzelmeskedni a gonoszt, de nem engedjük megfosztatni magunkat a hittől:

Van bíró a felhők felett,
A villámosság.

Jókai minden regénye ennek az eszményi, isteni igazságszolgáltatásnak a törvényköve.

Nem lehet letenni a kézből, hogy az olvasó ne érezze valami hiányt magában, miért is olyan rossz ez a világ? És ő maga is ne tenne fogadást, hogy a diadalmas-kodó jónak lesz követője. Jókainak ez a felfogása többe tesz az erkölcsi élet nemesebb köré, mint egész sereg erkölcsi prédikáció. Azt hiszem, nem csalódom, ha kijelentem, hogy annak a becsületessége, sőt elhetetlensége tiszta eszményi felfogása miatt méltán siratott magyar tanult osztálynak, amelyből a legtöbb évtizedek lelkész, hivatalnok, ügyvéd, bíró, orvos, mérnök rétege kikerült, erkölcsi nevelője a Jókai regényei voltak. És azt is kijelenthetem, itt az Isten szíve előtt, hogy nincs és nem volt okunk megbánni, a komoly tudományoktól Jókai regényeinek olvasására titokban elvont óráinkat, mert ama belső lelkiember növekedett ezáltal bennünk. A világot a tudomány nem képes megszabadítani a rettenetes megpróbáltatásoktól. Jókai olvasói egy szent közösségbe kerültek egymással! Oh, ha ez érzés egyesíteni tudná a világ jó embereit! Ez lenne az új megváltás világosra a gonoszok ránk szabadult hatalmai alól. Milyen szüksége van a világnak erre a jóságos, édes szavú nevelőre, aki közelebb hozza az embereket egymáshoz és aki a sok hamis és megtévesztő, elválasztó különbséget félre téve, csak ezzel a krisztusi mértékkel mérte az embereket: jó ember és rossz ember! Nagy igazságtérvés ez az oly zavaros életben. Jókainak évvilágos érdeme, hogy ezt a mértéket értékmerőnek ismertette el az emberi társadalomban.

5. Jókai meggyőző igazsága végül az emberi haladás és tökéletes meglátása és kifejezése. Mi sokszor elkedvetlenedünk a világ folyásán és az emberiség jövődjén. Jókait képzelő ereje felülemeli a jelen sötét bizonytalanságain és tapogatózásain és biztos kezekkel megajrja a jövő század életét. Előtte a fejlődésnek és haladásnak szinte háttérként a lehetőségei vannak. Amely biztos tájékozottság vezeti a tengerek mélységeinek titkaiban, a föld katasztrófáinak megkövült emlékei; a hegyrendszerek alakulási körül, aképen táru fel előtte láthatatlan birodalma és a levegő is, hogy képezelete előtt az emberi jövőnd küzdelmeinek harctere legyen. Nagyon szükséges ma Jókainak erre az igazságára emlékeznünk, amikor az emberi életet és gondolatot szinte présbe szorítják; és az egyetemes emberi haladásnak annyi mesterséges torlasz van az útjában. Az európai emberiség jövője csaknem kétségbeesett. Jókai emel ki bennünket tépelődéseinkből. Az emberi szellem attórt a lehetetlennek látszó akadályokat. Megkeresi a kivezető utat, mert a jónak érvényesülni kell és a gonoszok végére is alul marad, elbukik. A fénv áthatol a sötétségen, a szeretet erősebb, mint a gyűlölet és a hit hatalmasabb, mint a kételkedés. Tétovázó emberi akarat, Jókaitól erőt kapsz bennünk,

hogy építsük ezt a békésebb, boldogabb, emberi jövőt. A több igazság, a becsületesebb munka, a nagyobb szorgalom fog végre is érvényesülni és diadalt aratni ezen a világon. Ez a Jókai egyetlen, utolsó nagy igazsága. Fel tehát erre a küzdelemre! Fel a szívekkel és a reménnyel! Az írás ezt mondja: Megismeritek az igazságot és az igazság szabadokká tesz titeket. Jókai feltárt igazságai is eképen szabadtanak fel bennünket a világ nyomasztó igazságtalanságai alól.

Izrael népe előtt a pusztai vándorlás úttalan bolyongásai alatt éjjelente Isten tűzszlopban haladt, hogy éjjel is mehesen. Szentleckenben is az igazságról úgy van szó, mint fényességről, mint örökké ragyogó csillagokról. Szomorú, sötét pusztába került, útját vesztett magyar életünknek Jókai egyik örökké ragyogó fényes csillaga, amely nemcsak minket, hanem ezt az eltévedt embervilágot is vissza akarja és vissza is vezeti: az erény, tisztesség, igazság, boldogulás és jóság elhagyott örvényeire. Ámen.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém értesíteni, hogy kézmű áru üzletemet Str. Avram lancu 5 alól Avram lancu (volt Kossuth-utca) 2 alá helyeztem át, hol a legújabb nyári újdonságok legolcsóbb árban lesznek árusítva.

Witráel Vilmos

LINOLEUM Haas Lipót

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességgel árához

Főlerakat: ORADEA MARE

Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszálított árak!

Felbontószerű gummikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-tól

VIASZOS VÁSZON

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr.	100.—
100 cm. széles mtr.	125.—
125 cm. széles mtr.	145.—

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigártók, könyvkötők részére nagy választékban

115 cm. széles 115.— Leitől feljebb.

LINOLEUM

szébbnél szebb mintákban

70 cm. széles	135.— Lei
90 cm. széles	170.— Lei

padlóbevonásra mintázott vagy parket-linoleum

200 cm. széles négyzetméterenként 237.50 Lei

Kapható 250—300 méter szélességben is.

SZŐNYEGEK

Sírapa futószőnyeg 70 cm. széles — 96.—

" " 80 cm. " — 139.—

" " 90 cm. " — 169.—

Ágyelő szőnyeg „Boucle” — 125.—

Ottoman takaró „Karamani” — 1600.—

Két oldalt használatú ebédülőszőnyeg

nagyon szép mintákban 200×300 — 1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben, fal szőnyegben, láb örlők, mindenféle gummlaruk, tornacipők, sárlapok, jatek-áru, gumlibabba stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Pünkösdi olcsó vásár!

Duplaszéles divat grenadinok m. 69.—Lei
Francia batisztok m. 39.—
Széles francia mósó delének . m. 49.—
Mosócíponok minden színben m. 49.—
Tazar mósó selyem m. 169.—
Mosott sifonok 35 Leitől kezdve

Ezenkívül szövetek, selymek, marokenok szőnyegek és linoleumok a legolcsóbb árakban legjobban minőségben kaphatók.

Au Printemps

(volt MISSIR) áruházban

Bicsérdy előadást tart junius 4-én Nagyváradon

Ma már fogalom Bicsérdy Béla neve Erdélyben. Folyton növekszik a száma azoknak az embereknek, sőt családoknak, akik Bicsérdy mester előírása szerint rendezik be életüket, akiket egy közös néven egyszerűen Bicsérdystáknak neveznek el. Az életberendezés új rendjét hirdeti Bicsérdy Béla, amellyel megővni lehet az egészséget, mathuzsálemi időkig és gyenesen azt mondja, hogy az ő módszereivel ő és mindenki 150 esztendeig fog élni.

Tudományos élettani kutatások eredményének leszűréséből állítja össze azt, amelynek ma hihetetlenül sok hívet szorított Erdély területén. Könyveiben a városokban tartott előadásaiban az emberi szervezet berendezéséről tudományos alapon bizonyítja, hogy ételeink helytelen beosztása következtében a testben végbeműtött vegyefolyamatok rövidítik meg az ember életét, okozzák a betegségeket s azért nem élünk oly hosszú ideig, mint a patriarchák. Előadásaiban szívesen válaszol a közönség kérdéseire is. Az egész országot bejárta már, most pedig június 4-én este 9 órakor a Kath. kör nagytermében fog előadást tartani, amely elé érhető érdeklődéssel tekinthet a város egész közönsége. Nagyváradon számos híve van Bicsérdynek, akiket a mester kívánságára ezúton szólítanak föl, hogy aki őt és felnőtt leányát itt léte alatt házánál szívesen látni óhajítja, jelentse be a Hegedüs Hirlapirodába, ahol a jegyeket s árusítani fogják.

Végeladás és kiárusítás

nincs cégemnél, ellenben

a hét minden napján

olcsón és szolid alapon vásárolhatja áruházamban

a nyári divat összes újdonságait

u. m.: Vásznak, fehérneműk, gyönyörű zefírek, mosó kelmék, selymek, angol férfi öltönyzövek, szőnyeg, függöny, ág- és asztal terítők, harisnyák, keztyűk, legu, abb divatu női napernyők, saját különleges gyártmányu perzsaszőnyegek, valamint összes fonalak nagyban és kicsinyben

külön férfdivat osztály

legjobb fehérneműk mérték utánis, kalapok, kötött- szövött árúk, nyakkendők és utazási cikkek

Néhány cikk tájékoztató ára:

Fehérnemű vászon és siffon . . . Lei 33—
Divatos mosó delain . . . Lei 35—
Jó mosó creton . . . Lei 33—
Eponge újdonságok . . . Lei 81-től

Czillér Imre

nagyáruház

Megkezdődött a főtárgyalás a jassi-i rendőrprefektus meggyilkolása ügyében

Turnu-Szeverin, május 20. Rendkívüli vázalkozás mellett kezdődött meg ma Cornéliu Zelea-Codreanu bűnpörének tárgyalása. A fiatal antiszemita ügyvéd ellen tudvalevőleg a vád az, hogy Manciu jassi-i rendőrprefektust egy bírósági tárgyaláson revolverlövessel megölte. Codreanu hívei antiszemita röpiratokat terjesztenek, Turnu-Szeverinben, alkalmi újságokat adnak ki, amelyekben azt akarják bizonyítani, hogy Manciu prefektus meggyilkolása nemzeti cselekedet volt. Manciu özvegye is kiadott egy röpiratot „Az igazságért” címmel, melyben bizonyítja, hogy férje nem volt az idegen elemek eszköze és minden tevékenységét a rendfenntartás érdekében fejtette ki. Jóllehet a hatóságok, hogy pártatlanságukat bebizonyítsák, a különféle röpirat terjesztését egyaránt megengedték, Codreanu hívei mégis azt állítják, hogy a rendőrség elősegíti „Az igazságért” című broszúra osztogatását. Ebben az ügyben vizsgálát indult meg, amely a vád alapalanságát bebiztosítja.

Mint hogy a városban nyugalom uralkodik és a hatóságok garantálják a nyugalom további fenntartását is, Manciu özvegye elhatározta, hogy megjelenik az

esküdtszék előtt férje gyilkosának tárgyalásán. Sőt Manciu özvegye védőket is talált, akik elvállalták ügyének képviselését, ezek közt van Costa Foru is, aki maga ajánlotta fel a védelmet, miután látta, hogy eleinte egyetlen ügyvédnek sem volt erre bátorsága. Most már Rang jassi-i, Jonescu piatra-neamti ügyvédek, valamint két bukaresti ügyvéd is jelentkezett. A városba megérkeztek Closs inspektor és Huseanu komisszar. Zelea Codreanu merényletének két felgyógyult áldozata.

A vád és a védelem részéről összesen 136 tanút jelentettek be. A vádirat 20 oldalon keresztül foglalkozik az elkövetett merénylettel. Hozzávetőleges számítás szerint a tárgyalás valószínűleg 4-5 napig fog tartani. A rendre körülbelül 1000 kivezényelt csendőr ügyel fel. A tárgyalás a turnu-szeverini színház nagytermében lesz megtartva, amelyet erre az alkalomra megfelelően rendeztek be. Körülbelül 200 hallgató számára van hely.

Turnu-Szeverint mára katonaság szállta meg s a tárgyalás megkezdésekor a legnagyobb érdeklődéssel várják Huseanu rendőrtiszt vallomását.

Az entente szigorú jegyzéket készít Németország számára

Brüsszelből jelentik: Belga politikai körökben úgy tudják, hogy az entente jegyzéke a katonai ellenőrzés kérdésében kisebb fogalmazási javításoktól eltekintve, teljesen elkészült. A jegyzék igyekszik megtartani a mérsékelt hangot, de tárgyi tekintetben az összes német kívánságokat figyelmen kívül hagyja. Az entente azt követeli, hogy a nagy ipari üzemek, amelyek régebben fegyvereket szállítottak, így elsősorban a Krupp-művek, ipartelekpeken bontsák le mindazokat az épületeket és folszereléseket, amelyek fegyverek készítésére használhatók. Még az itteni informált körökben sem titkolják, hogy ezek a követelések az érintett művek katasztrófális hatással lennének. Követeli továbbá az entente, hogy a védelmi rendőrséget távolítsák el a kaszárnyákból és fosszák meg katonai jellegűtől. A német birodalomnak az az ellenvetése, hogy ez esetben teljesen védtelenül maradna a puccskisérletekkel szemben, az entente vezető köreire teljesen hatás nélkül maradt. Követeli ezenkívül a jegyzék, hogy a birodalmi hadügyminisztérium ugynevezett csapathivatalt, amely tulajdonképpen nem más az entente szerint, mint a nagyvezérkar folytatása, azonnal szervezzék át és adjanak garanciákat arra nézve, hogy a nagyvezérkar többé nem támadhat föl. Végre azt követeli az entente jegyzéke, hogy a königsbergi erődítést bontsák le.

Párisból jelentik: Mint a Quai d'Orsayról jelentik, még mindig nem sikerült egyezséget létrehozni a francia és angol kormányok között a legfegyverzésre és a kölni zóna kiürítésére vonatkozó, Németországhoz intézendő jegyzékek ügyében. Eppen azért nem lehetett még megállapítani a nagyköveti konferencia összeállításának időpontját, amely konferencián ratifikálnák a jegyzékek végleges szövegét.

Stresemann tegnapi beszédével kapcsolatban a Temps azt írja ma, hogy a beszédnek az a legfőbb érdeme, hogy a szövetségeseket fölvilágosította, miként fogja föl a német kormány a biztonsági problémát. Franciaországnak nem szabad hűs menyekben ringatnia magát a német kormány szemére vonatkozóan és éppen ezért nem lehet csodálkozni Stresemann beszédén. Stresemann elsősorban a német nacionalistákat akarta megnyugtani, akik azt követelik, hogy Németország ne mondjon le semmiről sem, amit 1918-ban, veresége következtében, kénytelen volt földol-

ni. Mindenesetre a legnagyobb óvatosságra van szükség a Németországgal való tárgyalásoknál, ha a szövetségesek nem akarnak új kalandba bocsátkozni.

Párisból jelentik: A nagyköveti konferencia újabb elhalasztása angol kezdeményezésre történt.

Borzalmas pánik a newyorki földalatti vasúton

Newyorkból jelentik: A földalatti vasút központi nagy állomásán a legfogalmasabb reggeli órában rövidzárlat folytán egy tulzsfelt vonaton pánik támadt. Körülbelül hetvenöt személy, főleg asszony és gyermek a füstben és lángborult vonaton megsebesült. A vonaton borzalmas jelenetek játszódtak le. Igen sok nő és leány a földre vetette magát, vagy kétségbeesetten igyekezett elérni a kijáratot. Másokat az ablakon keresztül vetettek ki, vagy letaposták őket. A villamoslámpák kialvása még fokozta a riadalmat. Igen sok utasnak a testéről letépték a ruhát. A sebesültek először a szomszédos nagy szállodákban találtak menedéket, ahol az előcsarnokokat és az éttermeket ideiglenes kórházzá alakították át. Öt férfit, aki a saját megmentése érdekében nőket is taszított vissza, a rendőrök ütöttek le. A közeli Vanderbilt-szállóból az alkalmazottak létrákat bocsátottak le a földalatti vasút mélységébe és a vészkiáratokon keresztül segítettek az utasokat az utcára.

A földalatti vasúton kitört pánik következtében állítólag 200 ember sebesült meg. A rendőrségi jelentés 100 sebesültről beszél. Hatvanhat utast orvosi kezelés alá kellett venni.

* Okvetlenül vegye meg gyönyörű kiállításán modern fordításban Hugó Viktor „Nyomorultak” című regényét. Ára 330 lei a Hegedüs Hirlapirodában.

Elegáns finom urisزابóság

Speciel angol szövetek raktáron!
Szolid kiszolgálás! Szolid kiszolgálás!

HACKMAYER

urli szabó, Avram Janon (Kossuth)-utca 2.

Jorga sir

Bukarestből jelentik: A kamara ma délelőtt kezdte meg a hármaskörös ülését, amit a tegnapi éjszakai ülésen határozta el.

Délelőtt fél tízkor foglalta el Orleanu elnök az elnöki széket. Dr. Lupu emelkedik szólásra, névszerinti szavazást kér annak megállapítására, kik a koránkező tagjai a parlamentnek. Junian házszabályellenesnek mondja az ülést, mert azon a képviselők felének kellene jelen lenni. Jorga szintén házszabályellenesnek tartja az ülést. Jacobescu újabb besszarábiai törvénytelenégeket tesz szóvá.

Vajda Sándor kérdezi az elnököt, vagy az alelnököt, aki szerinte jobban ismeri a házszabályokat, miért nem büntetik a többség zajongó tagjait is. Ha az ülésekről ki tudták zárni Madgearut, aki nem is volt jelen, miért nem zárják ki Manolescut Strangát, aki tegnap este zárt ajtók mögött súlyosan inzultálta Pistiner szocialista képviselőt.

Pistiner szocialista képviselő bejelenti, hogy tegnap este Manolescu inzultálta és a parlamenttől kér elnézést. Az ellenzék tagjai követelik, hogy Manolescut sürgősen állítsák fegyelmi bizottság elé, a többség tagjai ezt ellenzik.

Jorga bejelenti, hogy interpellálni szándékozik az ellenzék ellen folyton elhangzó bolsevista vádak miatt. Kérdezi a kormányt, mit tart a bolsevizmus kellekeinek.

— Engem — mondja Jorga — szintén azzal vádolnak, hogy bolsevik vagyok. De nemsokára sirba térek és ezen a helyen ünnepélyesen kérem Önöket, hogy ha meghalok, nemzetiszínű zászlóba göngyölve temessenek el.

Jorga ezeknél a szavaknál könnyekre fakadt.

Ezután a fegyelmi bizottság Argetoianu vonatkozó jelentését terjeszti elő. Argetoianu ugyanis a tegnapi ülés befejezése előtt nyilvános házhöz hasonlított a parlamentet. E kijelentésért a fegyelmi bizottság javaslata alapján 30 napra kizárták az ülésekről.

Joanitescu a szavazás után a gyorsírói feljegyzések alapján megállapítja, hogy Argetoianu nem használta a neki imputált kifejezést.

Mindaz nagy zaj közepén megy végbe, a közigazgatási javaslat tárgyalására a ma délelőtti gyűlésen kerülhetett sor.

Nádori állássá szervezik át a magyar kormányzóságot?

Budapestről jelentik: Több lap közli, hogy a nemzetgyűlésnek két kamarás országgyűléssé való átalakulása után törvényjavaslatot terjesztenek be a kormányzói méltóság megszüntetéséről és a nádorság visszaállításáról. Az első nádort nem választanák, hanem a jelenlegi kormányzó maradna élethossziglan. Megszervezik a nádorhelyetteseket s ez a mindenkori miniszterelnök lenne, más verzió szerint pedig választanák.

Később a reggeli lapoknak a nádorságra vonatkozó közleményeit illetékes helyről jött felhatalmazással, állítólag megcáfolják.

A törvényjavaslatról a Világ ezeket írja:

A kormány törvényjavaslata nagy meglepetéseket tartogat. Első helyen áll eltekintetben az a rendelkezés, amely megszünteti a kormányzói állást és visszaállítja a nádori méltóságot. A kormány által benyújtandó törvényjavaslat az 1867. VII. törvényekre támaszkodik és pedig annak második szakaszára, amely kimondja, hogy „mindaddig, míg a nádori méltóság napjainkig a felelős kormányzat elveivel megengedőleg törvény által szabályozva nem lesz: a nádorválasztás elhalasztatik”.

A kormányzói méltóság eltörlésével a kormány a nádori intézményt állítja helyre akként, hogy az 1867. VII. tc. 2. szakaszának megfelelően szabályozza a nádori méltóság hatáskörét és az 1848: III. tc. megfélelő intézkedésének átültetésével a király távollétének idejére a nádori méltóságot be is tölti. A törvényjavaslat a jövőre szabályozza a nádorválasztás körülményeit, a nádori méltóságnak első alkalommal való betöltésénél azonban mellőzi a választást és a törvényjavaslat az első alkalommal a nádori méltóság betöltésének személyi részéről is intézkedik. A javaslat ki fogja emelni Horthy Miklós kormányzó érdemeit és ezekre való hivatkozással megállapítja, hogy az általa gyakorolt kormányzói főhatalom nádori főhatalommá változik át és e hatalom gyakorlása csak elhalasztás, vagy önkéntes lemondás által szűnhet meg. A hatalom gyakorlása azonban szűnhet akkor és addig, amíg a törvényes uralkodó az ország területén tartózkodva maga gyakorolja az államfői hatalmat.

A nádori intézmény kiépítésénél a kormány messzebb akar elmenni, mint

amaddig az 1848: III. tc. eljutott, mert a nádori méltóság mellett nádorhelyettesi állásról is gondoskodni óhajt. Ennek a méltóságnak kireálásánál a kormányt állítólag az a megfontolás vezeti, hogy a kormányzói, illetve azután már nádori méltóság váratlan megüresedése esetére sem az 1848: III. tc., sem pedig a kormányzói méltóságról rendelkező 1920. évi első tc. alapján gondoskodás nem történt és így az interregnum idejében súlyos közjogi zavarok állhatnának be.

A nádorhelyettesnek az lenne a feladata, hogy az új nádor megválasztásáig az amerikai és a német köztársasági elnökhelyettesek mintájára ideiglenesen gyakorolja az államfői hatalmat. A nádorhelyettesi állás betöltésével kapcsolatban fölmerült az a kérdés, hogy nem lenne helyes a nádorhelyettesi hatalom gyakorlását a mindenkori miniszterelnökre bízni. Erős sülsünk szerint azonban a nádorhelyettesi méltóság nem álláshoz, hanem személyhez lesz kötve, még abban az esetben is, ha nádorhelyettesé a jelenlegi miniszterelnököt választanák meg.

Nagyváradon van a debreceni trafikosnő gyilkosa?

Debrecen, május 20. Révész Olga trafikosné gyilkosát, aki áldozatát fényes nappal megölte és kirabolta, lázasan keresi a rendőrség.

Most már nem a zavaros személyleírásoktól tessék függővé a munkát, hanem határozott irányban kutatnak. Keresik mindenfelé azt a fiatalembert, aki több tanu vallomása szerint otthonosan viselkedett a trafikban, de akiről Révész Olga családja semmit sem tud. Az egyik Péter fiautemi dohányvásárló bejelentette ma délelőtt, hogy az utóbbi időben mindig az esti órákban vásárolta meg dohánynyomait és mintegy husz esetben ott talált egy fiatal, főiskolai hallgató kinézésű, esinos barna fiatalembert, aki igen otthonosan viselkedett. Ennek a ruházata szintén szürke volt.

Megállapították, hogy a gyilkos keztyűvel dolgozhatott, mert semmiféle ujjnyom nem maradt utána, ellenben a pulton keztyűs kéz nyomai láthatók. A gyilkos el is eshetett, mert a pulthoz a fal alsó részén megtalálták a cipője talpának pontos nyomát. Érdekes, hogy vasárnap este egy előkelő debreceni háznál, hol szívesen foglalkoznak a spiritizista tanokkal, megidézték Révész Olga szellemét. Mint a

rendőrségnek bejelentették, az idézett szellem rögtön jelentkezett is és bár gyilkosának nevét nem mondotta meg, közölte, hogy gyilkosa már nem Debrecenben, hanem Nagyváradon van.

A rendőrség az eddigi nyomozás után nem tudta kideríteni azt, vajjon kitől kapott nagyobb összeget kölcsön Révész Olga és hogy ezt a pénzt mire fordította. Lehet, hogy dohányt vett rajta, azonban ha nem így áll a dolog, akkor a gyilkosnak feltétlenül nagyobb összeget kellett elrabolnia, legalább is 7-8 milliót.

ÚJDONSÁGOK

* A textilpiacon. Kovács Testvérek nagyváruházi mai telefonjelentése:

Világhírű Arnold Rosenthal delin	35 lei
Világhírű Exelsior vászen	35 lei
Francia eponge	85 lei
Francia batist	35 lei
Liberti, charmeuseuk	125 lei
Legfinomabb gyapjuszövetek	225 lei
Selymek	275 lei

* LAPUNK legközelebbi száma Aladozásutortök ünnep miatt, szombaton reggel, a rendes időben jelenik meg.

* A király megkezdte munkálkodását. Bukarestből jelentik: A király tegnap kihallgatáson fogadta Vaitoianut. Ezzel a király betegsége óta szünetelő munkásságát megkezdte.

* Nussbaum Sámuel előadása. Nussbaum Sámuel, az orth. izr. hitközség elnöke, tudvalevőleg négy hónapot töltött Palesztinában, ahol igen érdekes tapasztalatokat és lelkes impressziókat szerzett. A helybeli zsidóság kívánságára Nussbaum Sámuel vasárnap, 24-én, délelőtt fél 11 órakor a Kereskedelmi Csarnokban szabad-előadást tart. Belépti díj nincs.

* Kizárt képviselők. Bukarestből jelentik: A kamara éjszakai ülésén a fegyelmi bizottság újabb kizárási indítványt terjesztett elő Rautu és Madgearu képviselők ellen. A két képviselő tiltakozott a kizárás ellen, erősen támadta a kormányt és megállapította, hogy a kizárásokkal a kormány az ellenzékkel akar megszabadulni. A kamara 20-20 napra zárta ki a két képviselőt.

* Május 31-én tartják meg a kocsiló és a kőrsta hálószoza kisorsolását, amelyre a sorsjegyek már csak mérsékelt számban kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában. Egy sorsjegy ára 100 lei, amelyért igazán értékes nyereményben van a szerencsés nyerőnek része.

* Ma adják Muki urfi kalandjait a Kath. Körben. Kezdeté délután fél 6 órakor. Belépődíj tetszés szerint.

* A szociális misszió-társulat előadása. A nagyvárad szociális misszió-társulata, május 21-én, csütörtökön délután két előadásban színe hozza a Katholikus Körben „Muki urfi kalandjait.” Első előadás 3 órakor, a második fél hatkor kezdődik.

Vasárnap d. u. 6 órakor

**Temesvár —
Nagyvárad**

válogatott
a Károly trónörökös
sportpályán.

* **Lédererné ügyét szünet előtt tárgyalja le a törvényszék.** Budapestről jelentik: A nyári törvényszéki szünet előtt Lédererné ügyét is okvetlenül letárgyalják. Az orvosszakértők megállapítása szerint Lédererné ugyan hisztériás, de bezámítható.

* **Egy postatisztviselő temetése.** Nagy-észvét mellett tegnap délután temették le Magyar György ny. postatisztet Füzesúti lakásáról. Az alig 37 éves tisztviselő a pályaudvari postahivatal egyik legidősebb tisztviselője volt, akinek szünetét a rengeteg munka, éjjeli szolgálat érte meg. Tüdővést kapott egy évvel ezelőtt, s mikor már szolgálatát teljesíteni nem tudta nyugdíjazását kérte husz éves szolgálat után, de nem teljesítették kérését, hanem mint munkaképtelent elbocsátották. Temetésén megjelent Bolchis Viktor vezérigazgató, Bondor Mihály főfelügyelő és a postahivatalnak minden régi tisztviselője és volt pályatársai.

* **A Csarnok új elnökségének első ülése.** A Kereskedelmi Csarnok új elnöksége folyó hó 19-én tartotta első ülését, a melyen dr. Popper Ákos elnök üdvözölte az elnökséget és különösen annak új tagjait. Az elnök üdvözlésére az új tagok nevében Barbu Romulus kamarai elnök válaszolt s megköszönte az elnök üdvözlését. Válaszában rámutatott arra a fontos hivatásra, amelyet a Csarnok a közgazdasági életben betölt, s utalt arra, hogy a Csarnok társelnökévé történt megválasztását annak a viszonynak kifejezésül tekintik, amely a Kamara és a Csarnok között eddig is fennállott s a jövőben is a kölcsönös támogatásban és az együttes munkában meg fog nyilvánulni. Az elnökség tárgyalás alá vette ezután a költségvetésnek a rendkívüli közgyűlés elé való előkészítését. Ennek befejezése után foglalkozott a „Nagyváradai Napló” május hó 17-iki számában foglalt azzal a váddal, hogy a volt elnökség tagjai a most lefolyt választások alkalmával a választási agitációra a Csarnok vagyonát használták fel. Az elnökség ez ülésen hozott határozatával az előbb említett lapban foglalt inszINUACIÓT visszautasítja. Eyyébként azonban, minthogy az elnökség ott megváltott tagjai sokkal magasabban állanak, mintsem hogy ilyen visszaélésekkel meggyanúsíthatók lennének s a rágalmozó állítás alaptalansága vitán felül nyilvánvaló, az elnökség nem tartja érdemesnek azt, hogy az előbbi rágalommal továbbra is foglalkozzék.

* **Vásároljon egy téglát a Sajtó-Otthon javára,** amelyet az Erdélyi Román Sajtószindikátus akar emelni Kolozsváron. Aki két lejért egy sorsjegyet vásárol, egy téglával járul hozzá ehhez a nagy kulturális célhoz s ugyanakkor lehetőséget biztosít magának, hogy készpénzben 100.000, 50.000, 10.000 lejt és más készpénznyereményeket nyerjen 500.000 lei értékben. Húzás visszavonhatatlanul 1925. augusztus hó 16-án. Rendelések készpénzben, vagy bélyegekben 5—10 sorsjegyre Rudolf Mosse R.-T. hirdetési vállalatához Sajtósorsjáték jellege alatt Str. Reg. Maria 37. küldendők.

* **Nagy vasuti katasztrófa.** Bukarestből jelentik: A bukarest—temesvári személyvonat, amely tegnap este kilenc órakor indult Bukarestből, tíz órakor Golanadana állomás közelében kisiklott. A katasztrófának három halott és számos sebesültje van. Az utasok szerint az áldozatok száma sokkal nagyobb. A szerencsétlenség okát még nem állapították meg. Az utasokat különvonattal Chitilába vitték, a sebesülteket a fővárosba szállították. A vasuti pályatest megrongálódott, a forgalmat átszállással bonyolítják le.

Délutánra a vizsgálat megállapította, hogy a vasuti katasztrófaának négy halott és két áldozatát: Joan Georgiu temesvári ügyetemi hallgató, Székely Géza forgalmi hivatalnok, egy repülőszobabeli közlő és egy ismeretlen utas, a váltókezelő, akinek bűnös mulasztása a katasztrófát előidézte, megszökött.

Akarja tudni ??? Hogyan lesz a lányból asszony? Nézz meg az Atlantic és Apolló-mozgók műsorát.

* **Visszaélés a nyugdíjakkal.** A pénzügyigazgatóságon néhány napja a nyugdíjügyosztályon történt visszaélés nyomára jöttek és a vizsgálatot, amely napok óta folyik, tegnap fejezte be Joneanu rendőrkommiszárus és Vasilescu adminisztrátor. A vizsgálat eredményeképpen megállapították azt, hogy hamis nyugdíjakkal két pénzügyi tisztviselő és egy tisztviselő összesen huszezer lei-t vettek fel az állampénztárból. A tisztviselőket igen egyszerű eszközökkel folyamodtak, olyan nyugdíjasok nevében vették fel a nyugdíjat, akik már meghaltak, vagy repatriáltak. Nagyon ügyesen jászották ki a hatóságok figyelmét. Ugyanis a nyugdíjkerő uriaszonyokat küldték el az anyakönyvi hivatalba, hogy a nyugdíjkönyvre vezessék rá, hogy a nyugtázó életben van. Természetesen az uriaszonyok nem tudták, hogy ezáltal az államot károsítják. A visszaélésre egy véletlen következtében jöttek rá. A vizsgálat csakhamar teljes részletességgel fényt derített az ügyre és megállapították, hogy összesen huszezer leit károsítottak meg az államkincstár. A vizsgálat iratait ma teszik át az ügyészségre. A tisztviselők közül egy férfit és egy nőt már régebben elbocsátottak a pénzügyigazgatóságtól. Az ellen a tisztviselő ellen, aki most is a pénzügyigazgatóságon van állásban, fegyelmi eljárás is indult.

* **Halálozás.** Budapesten meghalt Steiner Viktor, a legöregebb sütőmester 80 éves korában. Az elhunyt édesapja volt Steiner Viktor nagyváradai pékmesternek.

* **Ötezer lei pénzbüntetés** egy utcai inzultusért. A múlt év július 14-én Sebestyén Sándor állatorvos súlyosan inzultálta Friedmann Dávid kereskedőt. Sebestyén az utcán találkozott Friedmannal és megszólította: — Maga Friedmann? — Igen! Erre szó nélkül többször arcul ütötte. A bíróság előtt Sebestyén azzal védekezett, hogy Friedmann súlyosan megsértette az édes anyját. A bíróság 3 ezer lei fő és 2 ezer lei mellékbüntetésre ítélte a támadó Sebestyént.

* **Az olasz kamara a szabadszolgálatok ellen.** Rómából jelentik: A kamara 304 szavazattal elfogadta a titkos társaságok ellen hozott törvényt. A kommunis-ták s a liberális ellenzék tartózkodott a szavazástól.

* **Pérchy Ferenc fogva marad.** Tegnap döntött a vádtanács Pérchy Ferenc fogvatartásának ügyében és tekintettel a súlyos vádpontokra, a bíróság úgy döntött, hogy Pérchy a fő tárgyalásig letartóztatásban marad.

* **Magánlaksértésért 3000 lei pénzbüntetés.** Még 1922 április havában Török Viktor bihari lakos eladta ötszobás házat Budai Andrásnak. Az eladási szerződésben ki volt kötve, hogy Török szeptemberre átadja az egész házat. Ez azonban nem történt meg, mert Török nem tudott lakáshoz jutni és közben az előjáróság három szobát elreklvirált Bürger Bertalan orvos részére, aki be is költözött de Budai felesége ebbe nem akart beleegyezni. Elmen a lakáshoz és kidobált minden holmit a házból még az orvos címtábláját is letépte a falról. A bíróság Budainét magánlaksértés vétségében mondotta ki bűnösnek és 3000 lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

* **A Cion-templomban az istentisztelet** péntek este háromnegyed 8 órakor kezdődik.

Keret pári, varrógépek javít Kalenda cég.

* **A szatmári házorsolás,** amelyet f. hó 10-ére hirdettünk mi is, főként a nagy nemzeti ünnep miatt nem volt megtartható, másrészt azért sem, mert a sorsjegykibocsátó tulajdonos újabb 100 drb. 250 leies készpénznyereményt ajánlott fel a főnyereményen kívül. Minthogy így minden 18-ik sorsjegy nyer, 1—2 napon belül a Heggedius Hirlapirodában még meglevő összesen 20 drb. sorsjegy is elkél úgy, hogy a sorsolás megtartása rövid pár napon belül most már teljesen biztosítva van. A határozatot napunk rövidesen közli.

* **Robbanás egy gyárban.** Győrből jelentik: A celuloidgyárban robbanás történt, mely egy súlyos és kilenc könnyebb sebesülést okozott. A celuloidraktár teljesen megsemmisült, összeomlott a szomszédos börtény egyik oldala is. A kár négy milliórd korona. A tüzet öngyulladás okozta.

Legjobb teniszciópók Reichardnál

* **Macedóniában véres bosszúra készülnek Panizza meggyilkolása miatt.** Szófiából jelentik: A bécsi Burgtheaterben meggyilkolt Panizza bolgár bandavezér halálának érdekes következményei vannak Macedóniában. Panizza családja gyászjelentést adott ki, amely a macedon föderalisták ellen harci felszólítás. A centralisták ellenzőit véres bosszúra hívja fel ez a gyászjelentés Panizza gyilkosai ellen. A föderalisták válaszoltak erre a harci felhívásra, az Epoca-ban közlik a bécsi merénylő, Menzia Carnicin képét és hosszú cikkekben dicsőítik a gyilkosságot, mint hazafias hőstettet. Ebbe a küzdelembe a merénylőnő anyja is beleszót, aki az Epoca-ban nyilatkozatban kijelentette a következőket:

— Macedóniáért — mondotta — nem tudtam más áldozatot hozni, tehát feláldoztam a leányomat.

* **Magyar utlevelek hosszabbítását** vállaljuk. Kis illeték 100, nagy illeték 1000 lei a Hegedius Hirlapirodában. Gyorsan és pontosan intézzük, 4 nap alatt kész.

SZÖVET különlegességeink felöltőkre öltönyökre legjobbak
HAVAS & GRÜNFELD
posztóáruház,
Str. Avram 1. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

LEITNER MÁRTON RÉSZVÉNYTÁR ASÁGNAL

80 cm. széles mosó delaine . . . 34 leiert
Divatos liberty charmeustik . . . 112 leiert
Mintás batistok 33 leiert
80 cm. ingzefi 40 leiert

Nic. Jorga (Zöldfa)-utcán szerezhetők

* Ünnepek alatt is ülésezik a kamara. Bukarestből jelentik: A kamara elhatározta, hogy az összes ünnepek alatt ülést tart, hogy az eddig benyújtott összes javaslatokat június 15-ig letárgyalja.

* A tábla ítélete Ottó ékszerész gyilkosai ügyében. Budapestről jelentik: A tábla Kállay Miklós kúriai bíró tanácsa ma hirdette ki a gyilkosság és rablás büntetvével vádolt Bedő József és Dula József fölött az ítéletet. A Cselekvő Magyarok Táborának a két vezére most is tagadta a rablógyilkosságot, a tábla azonban Bedő esetében bebizonyítottak vette, hogy meggyilkolta és kirabolta Ottó ékszerészt és ezért a törvényszék által kiszabott életfogytiglani fegyházbüntetést jóváhagyta. Dula esetében a tábla úgy találta, hogy nem gyilkosság, hanem csak bűnszegédi bűnrészességről van szó és ezért Dula 12 évi bűntetését három évre szállította le. Az ítélet ellen a közvád képviselője és a védők semmisségi panaszt jelentettek be a Kúriához.

Nickelezés, zománcozás Kalendárjál

* Bomba 5 lei az Eldorádóban.

* Beiratások a nagyvárad zene-konzervatóriuma. A zene-konzervatórium és drámai színésziskola igazgatóságának határozata folytán az előadások kedden, május 25-én az alábbi beosztás szerint kezdődnek meg:

1. a) zongora, Benedekné urnő, hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 4-6-ig a Gojdu-liceum zenetermében.

b) zongora, Fischerné urnő, kedden és csütörtökön 7-8-ig az Oltea Doamna leányliceumban.

2. a) hegedű, V. Pollermann Aranka urnő, hétfőn, kedden, pénteken 6-8-ig a leánygimnáziumban;

b) hegedű, Ambrózia Nes urnő, hétfőn, kedden, csütörtökön 4-6-ig a leányliceumban.

3. Violoncelló, Popescu, kedden, csütörtökön, szombaton 4-6-ig a Oltea Doamna leányliceumban.

4. Fuvóshangszer, Neselovski, szerdán és szombaton 4-6-ig ugyanott.

5. a) Ének, Marcus Rita úrhölgy hétfőn, szerdán, pénteken 4-6-ig; b) Ének, Marcus István úr hétfőn, szerdán, pénteken 4-6-ig a leánygimnáziumban.

6. Teoria: Gh. Strat, szerdán és pénteken 4-6-ig az Oltea Doamna liceumban.

7. Kompozíció: a) Salay: hétfőn és csütörtökön 4-6-ig a Gojdu-liceumban. b) Bánáss, hétfőn és pénteken 6-7-ig az Oltea Doamna liceumban.

8. Zeneesztétika: Fr. Hubic, hétfőn és csütörtökön 6-7-ig az Oltea Doamna liceumban.

9. Zeneesztétika: Caru Gavrilăscu, kedden és pénteken 5-6-ig a leánygimnáziumban.

10. Orchestráció: Vomácska, csütörtökön 6-7-ig ugyanott.

11. a) Dráma, komédia: Nemes Mimi úrhölgy, kedd, csütörtök és szombat 5-7-ig a Gojdu-liceumban. b) Virginia Alexandrescu úrhölgy ugyanakkor és ugyanott.

Beíratkozni minden nap péntekig, május 22-ig délután 6 óráig lehet.

Hivatalos megnyitás vasárnap, május 24-én, déli 12 órakor lesz a Gojdu-liceumban.

Az Iskolaigazgatóság.

Akarja tudni???

Hogyan lesz a lányból asszony?

Nézz meg az Atlantic és Apollómozgók műsorát.

* Lovagias affér a bukaresti parlament üléséből kifolyólag. Manolescu Ruga háznagy provokálta Joannitescu képviselőt a kamara délelőtti ülésén tartott beszédéből kifolyólag.

* Vértsegény, ideges, gyöngye tüdejü vagy gyomru gyermekeiket, vagy felnőtt leányaikat küldjék bizalommal kísérő nélkül is a szülők Tuszánfűrdő (Csikvármegye) ösényvesében fekvő „Gyermekek és leányotthonába”. Állandó tanári és orvosi felügyelet, kitűnő ellátás. Bővebbet július 1-ig, kedd, csütörtök és szombat délután 7-8 óráig Str. General Berthelot 4. azontul ajánlott levélre özv. Csordácsics Ferencné címén Tuszánfűrdő.

* Ágnes-csemege, egy darab 5 lei Benedeknél.

* Kérjünk mindenütt Bavaria duplamalát, vagy márciusi világos kiviteli Dreher-Haggenmacher-sört!

* Nemcsak villamosan utazhat ingyen Bodnár Gyula bérkereskedőhöz, Str. Avram Iancu 5., hanem nagyobb vásárlásnál vonatköltsége felét is visszatértem. Kivágott talp- és felsőbőrök olcsó áron! Krupon 110 leitől, nyak 85 leitől, szürke belésből 22 leitől. Minden fajtájú színes szezoncikk, cipész és szíjgyártókékek nagy választékban. Felsőtérzt izlésesen, méret után készítek külföldről érkezett szabázzommal. Telefon interurbán 237. szám.

* Felelősséggel vállal molykár elleni megőrzésre szőrméket, ruhát, szőnyeget Lechner Str. Ciorogariu 4.

* Hölgyeim! Gyönyörű fürdőkosztüm album érkezett a Hegedűs Hírlapíródába.

Leszállítják a budapesti bank-tisztviselők fizetését

Budapestről jelentik: A budapesti pénzintézetek igazgatóságai a végleges fizetésrendezés kérdésével foglalkoznak. Egy-két intézetben már kísérletet tesznek, hogy fokozatosan hajtsák végre a rendezést, mely a tisztviselőkre nézve kevésbé biztató, mert végeredményben tényleg illetékeszállítást jelent. Egyik budapesti bank ma hirdetményt tett közé és a fizetésrendezéssel kapcsolatosan további intézkedésig — mint az igazgatóság körözüvényében mondja — a következőket közli az alkalmazottakkal:

1. Családi nő pótlék ezentul az illetményalap 10 százaléka. 2. Gyermekpótlék az eddigi szabályok fentartása mellett A-tisztviselőknél, B-tisztviselőknél és raktárosoknál 6000 k., segéd-tisztviselőknél, irodasegéd-tisztviselőknél, mérlegmestereknek 5000 k., altisztviselőknél 4000 korona.

3. A rendkívüli segélyek a jövőben nem mint eddig, százalékos alapon, hanem az illetményalap többszörösében fognak folyósítani. A minden hó 1-én, az elsejei illetményekkel kifizetésre kerülő rendkívüli segélyt, mely az illetményalap 8-szorosa, igazgatóságunk 1925. VI. 30-ig engedélyezte. A lakbérnegyedkor május 1-én kiutalásra került rendkívüli segélyt további folyósítását és annak mértékét illetőleg, igazgatóságunk augusztus elseje előtt fog határozni.

4. Akik fizetésrendezésben nem részesülnek, és akiknél az eddigi havi rendkívüli segély az általános 35 százaléktól eltérő volt, azoknál az illetményalap olyképp módosul, hogy fenti változásokat figyelembe véve, havi fizetésük legalább annyi lesz, mint eddig volt.

A bank hirdetménye szerint a javadalmazásokat látszólag nem szállítják le, azonban egyes tisztviselőkatörőiak a választásban mégis ezentul kevesebbet fognak kézhez kapni. A legszembetűnőbb intézkedés a nőspótlékok megállapításánál látható, mert ez a pótlék eddig 25 százalékot tett ki, holott most ezen a címen csupán tíz százalékot adnak. Természetesen, ez a szabály áll azokra a nőtlen tisztviselőkre is, akik ezentul nőülnek, mivel a nőspótlék önáluk is már csak tíz százalék lesz. Az intézet igazgatóság az előléptetés-

sekben kívánja kárpótolni az alkalmazottakat, ami tényleg kárpótlást jelentene abban az esetben, ha valamennyi alkalmazott előlépne. Ily módon azonban kevesen kaptak javítást és a fizetésemeléskben részesülő alkalmazottak május 15-től kezdve de facto szintén kevesebbet kap, nem is szólva azokról a tömegekről, amelyek most egyáltalán nem kaptak javítást. Ennek a „fizetésrendezésnek” egyetlen vívmánya a kifizetési alkalmazottak javadalmazásának emelése 1.8—2 millióra, ennek a javításnak az összességét azonban a hirdetmény szintén csökkenti. A rendkívüli segélyt a bankok augusztus előtt újból meg fogják állapítani és a tisztviselők attól tartanak, hogy az augusztus hónap újabb fizetésleszállítást fog hozni.

KÖZGAZDASÁG

* A „Generala” román általános biztosító társulat 1924. évi mérlege. A napokban tartatott meg a „Generala” román Általános Biztosító Társulat rendes évi közgyűlése, melyen bemutatták és elfogadták ezen intézet 1924. évi mérlegét. Az igazgatótanács jelentéséből kitűnik, hogy ezen hatalmas intézet, melyet ezeltől 27 évvel a Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) érdekeltsége mellett alapítottak, működése óta 493.000.000 lei kártérítést fizetett ki ügyfeleinek, a biztosított életbiztosítási összegek pedig ez idő szerint elérik a 709.000.000 leit. A biztosító közönség bizalmát nemcsak a fenti adatok, hanem azon körülmény is igazolja, hogy a társaság 157.000.000 leit kitévő tartalékalapjai a legnagyobb biztonságot nyújtó módon, jelzálogi biztosítékkal, továbbá az ország csaknem valamennyi jelentékenyebb városában áll, saját tulajdonát képező ingatlanokban van elhelyezve. Hogy a társaság bármily összegű kárt azonnal és fennakadás nélkül likvidálhasson, érdekelt pénzügyezeteinél állandóan 63.000.000 leit tart készpénzben készenlétben. A közgyűlés az ez évi osztalékokat részvényenkint 125 leiben állapította meg.

TÖZSDE

Zürich, május 20. Nyitás: Berlin 123 Newyork 517, London 2511, Páris 2665, Prága 1530, Budapest 0.007265, Bukarest 245, Bécs 0.007280.

Bukarest, május 20. Zárlat: Devizák: Páris 1090, London 1027, Newyork 211 fél, Milanó 858, Zürich 4090, Bécs 2980, Prága 627.

Valuták: Font 1015, frank 1115, svájci 39 fél, lira 855, dinár 330, dollár 208, osztrák 20, magyar 28, szokol 610.

Zürich, május 20. Zárlat: Berlin 123 Amsterdam 20780, Newyork 517, London 2512, Páris 2657 fél, Milanó 2092 fél, Prága 1530, Budapest 0.007260, Belgrád 840, Bukarest 245, Varsó 9960, Bécs 0.007280.

Budapest, május 20. A szerdai értékpapír-tőzsde: Angol-M. 31, Keresk. 905, Eső Bp. 133, Fegyver 570, Láng 71 fél, Ofa 480, Magy. H. 360, Pesti H. 2380, Beocsini 1100, Ganz-Danub. 2025, Lipták 17, Nasici 1700, Oszir. H. 132, Borsod-Misk. 175, Borsodi szén 67, Ganz-V. 1050, Cukor 1980, Trósz 167.

Nógrády József

írásabó üzletét Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 10 szám alá, a Stern palotába helyezte át!!!

Százezreket hajtanak be iskolaépítésekre

Bihardiószeg, május 18. (Kiküldött munkatársunktól.) Vasárnap délelőtt egy rövid félóraig ültem a diószegi főjegyző irodájában. A falusi jegyzők irodája vasárnap a legforgalmasabb, mert akkor érkező legjobban a lakosság arra, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzék. Most is igen sokan állanak a község háza előtt és a főjegyző irodája is telve van várakozókkal.

Vidican főjegyző előtt egy vastag füzet áll és valahányszor egy-egy ember eljön és bemondja a nevét, felcsapja a füzetet és mond egy számot: 88 lei, 1300 lei, 1600 lei, de mondott már nagyobb számot is: 67.500 lei.

Türelemmel dolgozik Vidican főjegyző, mert ahogy a kérdéses számot bemondta, az, aki előtte áll, párbeszédbe kezd:

— Mikor kell azt befizetni?
— Már is késő.
— Dehát tessék megmondani, honnan egyek én most annyi pénzt? Főjegyző tudja, hogy a múlt őszön rosszul szüreteltünk. Eladtam már az egész termésemet és nincsen pénzem. Legalább az őszig várni, vagy gyümölcsösérig, hogy érsek valamiből egy kis pénzt.

— Nézze, én szívesen várnék, de ma a tudhatja, hogy sokaig nem tehetem.

És ez a szomorú párbeszéd egy félóra alatt hatszor is megismétlődik...

Bihardiószegen most hajtják be a községre kivetett iskolaépítési adót.

Talán még sohasem volt ennyire megérthetve a falu adókkal, mint most. Az illami és megyei adók és községi taxák s elég tekintélyesek, de ehhez jön most az útépités, amelyre közmunkában hajtják ki a falu népét. Nemcsak 1—2 napot kell ledolgozni egy évben a falusi lakosnak, mint az a múltban volt, de van olyan ember is, akit minden hónapban kétszer kihajtanak kocsijával, lovával az útépitésre.

Most minden terhek fölébe járul az iskolaépítési adó, amely nagyon súlyos megterhelése a lakosoknak.

Egészen speciális a helyzet Bihar-diószegen.

A községnek volt három épülete erre a célra. Egy hatalmas épület, amelyben ezelőtt az óvoda volt és két másik ház.

Ma — sajnos — az iskolába járó gyermekek száma a minimumra csökkent úgy, hogy nem nagyon telnek meg az iskolák.

A volt óvoda épülete teljesen jókara-ban van úgy, hogy csak nagyon kevés tatarozásra szorul és az iskolába járó gyermekek részére ma ez az épület teljesen elég.

Azt a hatóságok is megállapították, hogy Diószegen nem kell új iskolát építeni, csak a régi épületek javítását rendelték el, de erre kerek hatszázhetvenöt ezer lejt irányoztak elő. És ezt az összeget most egyszerre kell kifizetni.

A lakosság képviselői felkeresték a községek vezetőit és arra kérték, hogy a lakosság súlyos anyagi helyzetére való tekintettel ezidén csak azt az épületet javítsák ki, amelyre tényleg szükség is van. Ezidén tehát a volt óvoda.

Ha azután látják, hogy a jövő évben a tanulók száma emelkedik és nem férnek el egy épületben, akkor hozzákezdhetnek a másik két épület kijavításához is és így a terhek két, vagy három évre osztódhatnak el.

Vidican főjegyző illetékes helyen tolmácsolta is a kérelmet, de nem talált meghallgatásra. Most pedig a legnagyobb nehézségbe ütközik az iskolaépítési adó behajtása, mert tavasszal a falusi lakosoknak nincsen pénze úgy, hogy valószínűleg csak a végrehajtó tudhatja ezidén behajtani a pénzt.

A diószegi lakosság kérését tolmácsoltuk akkor, amikor dr. Popovici Miklós prefektushoz fordulunk és arra kérjük, te-

gye vizsgálat tárgyává ezt a kérdést. És ha lehetséges, ha a prefektus ur megállapítja, hogy ezidén tényleg nem volna szükség minden épület kijavítására, intézkedjék úgy, hogy az egyesekre kivetett iskolaadót megosztva hajtásuk be és így a lakosság terhe is elviselhetőbb legyen. Mert Diószegen nincs egyetlen ember sem aki ne volna kész arra, hogy befizesse az adó terheit, csak a súlyos viszonyokra való tekintettel, méltánylást kérnek a hatóságoktól is.

(f. s.)

Elítéltek egy lakót, aki feljelentésekkel üldözte a háztulajdonosát

Berger Adolf Sirul Cerbilor (Szarvas-sor) 25. számú házában bérlet lakást Fenesi János biztosítási ügynök. A bérlet és a háztulajdonos között állandó viszálykodások voltak és végül a járásbíró elé került az ügy.

Berger feljelentette Fenesit, mert az házában használatában rosszakaratúan háborgatta. Egy esztendő óta Fenesi a legválogatottabb címenek feljelentette a különböző hatóságoknál a háztulajdonost, hogy ezzel állandóan zavarja azt. Különösen sok dolga akadt a kihágási bírósnak és amint Horváth József és Coidosan Gábor rendőrkapitányok a tegnapi tárgyaláson Chisiu jársbíró előtt előadták, alig volt hét, hogy Fenesi fel ne jelentette volna Bergert. Többször ki kellett szállaniok annak lakására is, de végül is megállapították, hogy az összes feljelentések alaptalanok és rosszindulatúak.

Berger lakója azonban ezzel nem elégedett meg és a két rendőrkapitányt feljelentette Chisiu inspektoránál azon a címen, hogy azok elfogultak vele szemben. A súlyos vádat az inspektor személyesen vizsgálta be és megállapította, hogy Horváth és Chidiosan kapitányok teljesen szabályszerűen és lelkiismeretesen jártak el minden feljelentés ügyében, de azok egyből-egyg alaptalanok voltak.

Oyan tanút is kihallgatott a bíróság, aki azt bizonyította, hogy Fenesi 30 ezer lejt akart lelépés címén a háztulajdonostól és ebben az esetben hajlandó lett volna ki is költözni. Berger ezt az összeget nem akarta megadni és a lakója ilyen módon akart pénzhez jutni.

A bíróság büntőnek mondotta ki Fenesit és háromezer lejt pénzbüntetésre ítélte.

A bíróság ítélete alapján most már a háztulajdonos a Fenesi kihallgatását is kéri.

PODOL

egyetlen biztos szer a

lábizzadás ellen!

Ára 30 lei. Kapható gyógytárakban, drogeriákban. Megyei főlerakat Farkas István Apolló-drogeriája, Oradea-Mare

Cadum - Kenőcs az összes bőrbetegségek ellen

Bőrbajok által okozott fájdalmakat el lehet hárítani, ha idejében használjuk a Cadum-kenőcsöt. Rögtön megállítja a viszketegséget, a bőr minden gyulladását vagy daganatát enyhíti vagy gyógyítja. Fenséges az ekzema, furunkulusok, orbanz, horzsolás, sümöcs, hemoroidok, var, kopaszág, sebek, égetések ellen. Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható. Engros a Standard drogeriában, București.

Grande toilettehez nélkülözhetetlen, ideális szabású **fűzők és melltartók** a

„LÉDA” fűzőszalonban

Strada Alexandrii (volt Teleki-utca) 53. I.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város nagyérdemű közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alá

(Royal kávéház mellett) **helyeztettem át**

Teljes tisztelettel

WEISZ E. ZSIGMOND.

Női pongyolák már 175 Leitől
Női kabátok . . . 1000 Leitől
Női szövet ruhák . 450 Leitől

legszebb Model áruház Vlahuta (Szent János) u. 6. sz.

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passage 20 szám
Sejárt ké-szirményű **sörvkölők, haskölők,** speciális kötszerek, női és férfi orvosok

Olcsó harisnya vásár!

csak e hó végéig.

Női kötött harisnya minden szín . 30 Lei
Női mouslin harisnya **SELEJTES** 42 Lei
Női fátol harisnya 60 Lei
Női harisnya mouslin- és selyem flohr 58, 62, 95 Lei
Férfi sokni 20, 25, 35 Lei
Férfi sokni divát flohr 68 Lei
Gyermekek sockerlik 1—5-ig l-a . . 25 Lei
Divatos jemberek, selyem cazárok és kabátok 180 Ltól
Női zsebkendők, angol batist . . 11 Lei

Szallag, csipke, himzés leszállított árban

Klein Sándor és Tsa

Str. Episcopul Ciorogariu (U-i-utca) 1. sz.

Üzletáthelyezés miatt

raktáron levő összes áruimat mélyen leszállított árakban kiárusítom.

Kálmán Sándor **ékszerész**
Piaja Unirii.

Szenzációs felfedezés

A német laboratórium, a francia tudósok és az angol politikusok nem dolgoztak még annyit a hadi fel- és leszereléssel és nem adott annyi gondot Wilson békeponyjainak összeállítására, sőt a békekonzferenciák sem érték el azt az eredményt, hogy éppen a nyári időben, a tikkasztó hőség után, a pihenésre vágyó közönség nem képes saját otthonában, saját házában békét és nyugodalmat találni.

Az állam gondoskodik polgárai életéről, vagyoni biztonságáról, de a közönség vérenek állandó kiszorításáról képtelen gondoskodni. Különösen akkor, midőn a kisebb csinálja a nagyobb ellen a támadást. De a huszadik század ezt is meghozta, hogy hogyan tegye tönkre a nagyobb az ő kisebb ellenfeleit. Igaz, hogy egynegyed évszázad nehéz és fárasztó munkájába került ezen kérdés megoldása, de megvan. És így mindenki az ellenségétől megszabadulhat és visszaszeresheti békéjét, nyugalmát és családi boldogságát. Mert ez az ellenség nem a határon túl keresendő, hanem minden családnak, nemzetiségi különbség nélkül saját otthonában, illetve lakásában, hogy divány, ágybetét, olaj-festmény rongálása ki van zárva.

Ezen módszer által a falaknak, festésének, a tapétáknak semmi bántódása, vagy színváltozása nem történik. Ha erre vonatkozólag részletes felvilágosítást óhajt, úgy forduljon Lovas Károly lakástisztító vállalatához Arad, Strada Oltuz 111.

Moricz Zsigmond: Pillangó L. Lei: 150.

Tisztviselőknek és munkásoknak
20% engedményt ad
DENGELEGI uri szabó
Str. Gen. Berthetot (Sal Ferenc-u) 17.

Uj üzlet!

Heti 100 lei részletfizetésre, férfi és női cipőket a legzebb kivitelben készít mérték szerint

FEKETE

Strada Cuza Voda (Szacsvai-utca) 37. szám

Számlázásban jártas jó kézírással bíró fiatal

tisztviselő
azonnal felvételik.

Ajánlatokat „Kereskedő” jelige alatt a kiadóhivatalba kérünk.

NAP és ESŐERNYŐK

legújabb kivitelben, mélyen le-
szállított árban.

HARISNYA raktáramat teljes egészében kiárusítom.

BLUM VILMOS, Köröspart

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Kacagó est. Tábori Emil vendégfel-
léptével: 1. Madam Dreifus. 2. Táncoz Tarr Veronika, a temesvári Arany János Társaság pályadíjával kitüntetett játék, a budapesti Andrassy-utcai színház állanór műsordarabja. 3. Kié a gyerek? A bécsi Rolandbühne műsordarabja A) bérlet.

Péntek: Nótás kapitány, a Nótás kapitány-
verseny 44k napja. Gálfi Annus, Felhő Ervin, Kozma Hugó vendégfelléptével B) bérletben.

Szombat délután: Kataszodog, operettrepriz,
olcsó helyárakkal.

Szombat este: Lili, operettrepriz, Leővey Leó,
a kolozsvári magyar színház tagjának vendégfel-
léptével, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Szibil, operett-
repriz, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Árendás zsidó.

Vasárnap este fél 9 órakor: Testőrszerelem,
operettújonság, bérleten kívül.

— Tábori Emil kacagó-estéi. Az önfeladott nevezés aranyos derűje költözik ma ismét a színház falai közé, mert a magyar kabaretsztrapadok egyik legtragyagóbb tehetsége, Tábori Emil lép fel három szenzációs kis darabjában. Tábori Emil neve fogalommal vált, mert kiváló színészi képességei mellett elsőrendű színpadíró kvalitásokról is tanubizonyosságot tett, úgy, hogy kevés olyan művész van, aki a színpadot, mint színész és mint író is annyira ismerje, mint ő. A mai kacagó est fényes dokumentuma lesz annak, hogy Tábori Emil a legnagyobb mestere a mulattatásnak, mert egyetlen pillanat sem fog eltelni anélkül, hogy a könnyekig való kacagás ne fedtesse a nézőtérrel a mindennapi gondokat. A csütörtöki este minden bizonnyal zsúfolt házat fog vonzani, olyan kitűnő műsorról jött ez a kiváló művész. Csütörtökön este A) bérletben is 3 egyfelvonásos kerül színpadra, a Csodaszorgóra vigjáték, Táncoz Tarr Veronika életkép és Kié a gyerek bohózat. Mind a három darabban a társulat legjobb erői vesznek részt: Benes Ilona, H. Körösi Juci, H. Csillag Emmi, Gál Piri, Sós, Stoll, Hevesi, Kabos és Galambos.

— Nótás kapitány-verseny. Hihetetlenül nagy az érdeklődés a Nótás kapitány-verseny 44k napja iránt, amikor a rendkívül ügyes és Erdély egyik legkeresettebb primadonnája, Gálfi Annus fogja Borist játszani, Kozma Hugó kiváló bonviván Vári Tóth István, Felhő Ervin kitűnő nevű táncoskomikus pedig Pacal Miskát fogja alakítani. A Nótás kapitány-verseny e szenzációs estélyén a többi szerepeket Horváth Mici, Sós, Hetényi, Madas játsszák. A péntek esti előadás B) bérletben megy.

— Leővey Leó vendégjátéka. Szombat este bérletszünetben lép fel nálunk Leővey Leó, a kolozsvári magyar színház országos híró komikusa, akinek visszatérése régi diadalainak színhelyére, Nagyváradra, egyik legjobb és legértékesebb eseménye lesz az idei szezonnak. A kiváló művész legpompásabb szerepét, a Lili operett egyik főalakját fogja kreálni. A címszerepét Holdy Juci játssza, akit a közönség eddigi két fellépése után úgy ismert meg, mint Erdély egyik legkiválóbb tehetségű primadonnáját.

— Testőrszerelem. Serényen folynak a próba az idei évad egyik lehangulatosa és legszívesebben muzsikájú operettjéből, a Testőrszerelemből, melynek első előadása vasárnap este bérletszünetben lesz. Az igazgatóság igen nagy gondot fordított nek a szenzációsnak ígérkező operettújonságnak előadására és ezért az operettensemből legkiválóbb tagjaira osztotta a szerepeket. Horváth Mici, Gál Piri, Margit, T. Pogány Janka, Gál Piri, Bihari Sándor, Stoll, Madas, Sós és Galambos játsszák a szerepeket. A Testőrszerelem hétfőn A), kedden B) bérletben megy.

— Délutáni előadások. Szombat délután fél 3 órakor, olcsó helyárakkal, mint már jeleztük, a Kataszodog című Zerkovitz-operett van műsorunkon legjobb szereposztásban. A szerepeket T. Pogány Janka, Biczo Margit, Kertész Mancsi, Betegh Béla, Rohonczy, Stoll, Galambos, Bihari Sándor és Sós játsszák. Vasárnap délután fél 3 órakor mérsékelt helyárak mellett Kálmán Imre legszebb operettje, a Szibil kerül színpadra Horváth Micivel, Betegh Bélivel, Kertész Mancival, Bihari Sándorral, Rohonczyval, Bihari Sándorral, Hetényivel, Sossal és Madassal a szerepeket. Fél 6 órakor az eddig le nem írt Altona helyett Az árendás zsidó című popárs népszínmű kerül színpadra. A szerepeket T. Pogány Janka, Benes Ilona, Gál Piri, H. Körösi Juci, Kabos, Bihari Sándor, Sós, Hevesi és Stoll játsszák.

MOZI

— Hogyan lesz a leányból asszony. Már régen tapasztaltunk olyan tocoló skert, amilyen ezt a kitűnő film kiváltott. De annyi erőtlen, ötlet pazar rendezés és igazi művészi játék, amennyi ebben a filmben össze van hozva a legnagyobb világsikert aratott filmből sem láttunk. A főszerepet Colleen Moore, az amerikaiak Lóli lője olyan rutinnal, olyan hévvel, annyi közvetlen bájjal játszotta, hogy ma már a leghíresebb mozicsillagok mellé foglalt helyet. A nagy érdeklődésre való tekintettel a film péntekig marad műsoron.

— Sok százezer példányban milliók olvasták Elyner Glyn legkiválóbb regényét, a „Három hét”-et, mely ma kerül utoljára műsorra a Dorian nagytermében és a Dorian Terrasseon. Egy angol polgári származású férfi és az orosz cári család egyik tagjának a szerelem képezi a film témáját. A férfi főszerepét a legideálisabb férfi: Conrad Nagel alakítja Holnap, pénteken van a bemutatója a „Zöld kisértés” című Dorian-Ocean filmnek, melynek a főszerepét Amerika legjobbat filmszínésznője: Betty Compson alakítja.

Lüszter — vászon
DEUTSCH POSZTÓ-ÁRUHÁZBAN.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Str. Nio. Jorga (Zöldfa-utca) 10. alatti **orth. שו"ס** éttermet ugyanezen házban az udvarba helyeztem át. Izletes konyha. — Szíves pártfogást kér: Özv. Grósz Adolfné vendéglős. Lakodalmak rendezése és abonama a legolcsóbban.

Költözködési bejelentés!

Witrael Gábor és Rosenthal
félre részlet üzlet áthelyezve a
Str. Avram Jancu (Kossuth-
utca) 10. szám alá, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben

A cég **WITRAEL GÁBOR** név alatt továbbra is kiszolgál készpénzárban, havi vagy heti részlet fizetésre, mindennemű férfi és női ruházati cikkeket.

Nem félrevezetés akart lenni

ellenében egy új házat vagy 1200 dollárt ajánlott fel a tulajdonos a szerencsés nyerőnek, de hogy további óriási kedvezményt nyújthasson, további 100 darab egyenként 250 lejes készpénz nyereményt tűzött ki. Így minden 18-ik sorsjegy nyer. Ezért lett a sorsolás pár napra elhalasztva. Alig 1—2 sorsjegy van még a Hegedűs Hirlapirodában. — Ne legyen könnyelmű, soha többé ilyen esélye nem lehet.

FEJFÁJÁS

migrén és neuralgiás fáj-
dalmak **ellen** szedjen
kizárólag

NEURALGINE „JURIST”-ot

Vigyázzunk
az eredeti csomagolásra!

Kapható minden gyógyszerboltban és drogériában

Cipőszakmában

gyakorlott fiatallembert rak-
tári alkalmazásra azonnali
belépésre keres a

Derby cipőgyár.

Jelentkezések a gyár irodájában, Strada
Avram Jancu (Kossuth-utca) 3. sz. alatt

Eladó 23 kat. hold prima szőlőbirtok, télen nyáron
lakható 2 villával, teljes felszereléssel a városhoz
nagyon közel. — Továbbá luxus kivitelű gyönyörű
6 szobás elfoglalható magánház parkírozott udvar-
ral 750.000 leiert.
Értekezni lehet: **Mikussay és Komjáthy**
Strada Cazarmei No. 2. — Találhatók a Royalban.

RIMANOCZY

műbutor és Parkettgyár R.-T. Str.

Clujului 117. — Telefon 2 79. sz.

Irodabutorok, műbutorok, I. és II.

oszt. parketták, Fenyő és tölgy fü-

részárak. — Bervágás gátfőren

Mindennemű ládát, összeszegezett

és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

Megérkeztek

Wirth, Gebr. Stingl, Hofmann stb.
gyártmányu teljesen új zongorák,
melyeket gyári árban árúsítok.

STERNBERG.

Telephon 14-57.

Reg. Ferd. 14.

Ablak- és tükrövegel

FRENCZEL

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.) 44.

MA

iratkozzon be a Hegedüs Hírlap-
iroda kölcsönkönyvtárába, havi 40
lei az olvasási díj.

MA

kezdje meg az újdonságok olvasá-
sát, mert rendelkezésére áll minden
szépirodalmi könyv, ami az utóbbi
10 évben magyar nyelven megjelent

MA

és minden nap bármelyik órában
vihet kölcsönkönyvet.

Erdélyiek Budapesti Nagyszállodája
Esplanade szálloda

Lukács fürdővel szemben, Zsigmond-u. 40.

Ajánlja szobáit. — Legmodernebb berende-
zés. Pontos kiszolgálás. Szobák hideg és
meleg víz használatlalt 40000 koronától feljebb.

Épület anyag eladás.

A nagyváradi I. szert. Káptalan „Iklódi”
tanyáján levő épületek egyrésznének anyagai
(tulnyomólag téglafalak) a f. hó 23-án délelőtt
a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el-
adatnák.

Hermann Lajos s. k.
urad. erdőtanácsos.

Üzletünket Bul. Reg. Ferdinand 10 szám alól,
az A grárbank palotájába, (Parcul Traian és
Bul. Reg. Ferdinand sarok)

a Széchenyi étteremmel
szemben helyeztük át!

Özv. STEINFELD-né és STERN

tüveg, porcellán, tükör és mindennemű
képkeretek raktára. Keretkészítő, aranyozó
és épülettűvegező.

BOGNÁR

Temesremetei gazdaság keres rögtöni belé-
pésre éves bognárt. — Jelentkezni lehet:
Kanizsa Béla Timişoara, Erzsébetváros,
Mikszáth-utca 7. szám.

Értesítjük a t. hölgy-
közönséget, hogy **női és férfi fehér-
nemű varrodánkkal megnyitottuk,**

elsőrendű munkaerőkkel minden igény-
nek megfelelő munkát pontosan
és gyorsan szállítunk.

Saját

1071

endli, aszúr és gomb-
lyukvarró gépekkel felszerelt
műhelyünkben a legszebb munkák
legjutányosabban készülnek
Horvátné és Fenyvesné

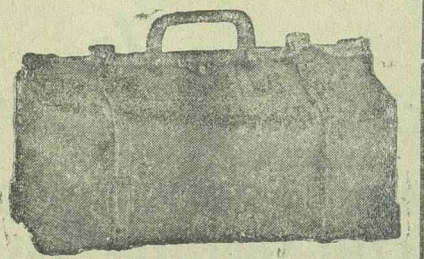
kézimunkaüzlet, Str. Teatru lui (Színház-u.) 4.

A Biró József telepen

(Principele Mihai — Gerliczi-utcai kocsisíhíd feljár-
tánál) a város legszebb helyén, az alsó legszebb 10
szőlőparcella, amely villák vagy családi házak épí-
tésére igen alkalmas, most már kedvező árakban
és fizetési feltételekkel is végleges eladásra kerül.
Felkérem, mindazokat, kik ezen parcellák iránt már
érdeklődtek vagy érdeklődnék, hogy sziveskedjenek
rövid időn belül elhatározásukról értesíteni. Az eset-
leges építkezéshez szükséges olcsó anyagok beszer-
zése és víz ellátás folyamában van. — Tisztelettel:

Biró József

Calea Dorobanților (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. a.

A nagyváradi bőröndárú és táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacsvai-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett
kaphatók.

BANCA AGRARA DIN ORADEA-MARE S. A.
Nagyváradi Agrár Takarékpénztár R. T.

**Erdély és Regét egész
területén** ujonnan be-
szervezett levelező háló-
zata alapján, kilizetése-
ket, beszédeket, uta-
lásokat, legkedvezőbb
feltételekkel gyorsan
teljesít.

Forlalkozik a banküzlet minden ágával.

Betéteket folyószámlán és köny-
vecskén felmondás nélkül is elő-
nyösen kamatoztat.

Telefon: 6-14, 6-58, 6-62, 7-96.

Magán páncél-szekrények.
(Safe Deposits.)

Szücs műhelyemet Vlahuța (Szt János)-u.
6. szám alá helyeztem át. — Mindennemű
szücs és szörme munkát, alakítást és javi-
tást, ugyszintén nyári megóvást molykár
ellen a legolcsóbban vállalkok.

Andrássy Miksa, szücs mester.

Publicațiune

Se publică concurs la licitația publica noua
construcție școlara a la doi școale de Stat și
locuința invățătorilor în comuna Fileghaz, Ta-
maseu pe ziua de 23 Maiu 1925 oarele 11,
la primăria comunei respectiv.

Licitatia se va ținea în cauf. cu Art. 72—84
din Legea contab. publice. Vor putea concura
cvalificații cu drept, cu ofertele închisă și si-
gilete, cari se vor înaintea notarului din Fileg-
haz și Tamaseu.

Suma de garanția este 10% din suma
cuprinsă în ofertă.

Comuna își rezerva dreptul de liberă ale-
gere între concurenții fără a lua în considerare
ofertele.

Licitatie orală nu se va ținea, supra ofertele
nu se primesc.

Devizul special, planul precum și condiți-
unele de licitare se pot vedea la biroul nota-
rial în Fileghaz și Tamaseu.

Fileghaz, la 15 Maiu 1925.

Comitetul școlar.

MEGHIVÓ.

Sonnenfeld Adolf R.-T. f. évi június hó 1-én
d. e. 11 órákor Nagyváradon, Str. Prințul Carol 6.
sz. alatti irodahelyiségében tartja nyolcadik évi
rendes közgyűlést, melyre a t. részvényeseket
tiszttelettel meghívja. Oradea-mare, 1925. május 19.
Az igazgatóság.

Tárgysorozat: Az igazgatóság és felügyelő-
bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, az igaz-
gatóság és felügyelő-bizottság részére a felment-
vény megadása.

Mérlegszámla az 1923—1924. üzletévről: Tar-
tozik: Pénztár számla 31.970.46. Értékpapír számla
401.455.—. Letét számla 36.825.—. Ingatlan számla
386.588. Nagyvárad óvadék számla 525.—. Nagyvá-
rad előleg számla 12.000.—. Berendezés számla
4.171.296.60. Áru számla 12.908.832.10. Adósok számla
8.010.750.11. Összesen 25.960.242.27. Követel:
Alaptőke számla 3.000.000.—. Tartalékalap számla
605.000.—. Nyugdíjalap számla 180.000.—. Érték-
csökkenési tartalékalap számla 800.000.—. Sonnenfeld
Adolf alapítvány számla 25.000. Elfogadvány számla
298.000.—. Hitelezők számla 20.689.716.68. Mult évi
nyereség áthozat 12.213.05. Ez évi tiszta nyereség
350.312.54. Összesen 25.960.242.27 L.

Nyereség- és veszteség számla: Tartozik:
Kamat számla 2.761.007.10. Üzem-költség számla
3.685.517.55. Utazóiköltség számla 948.760.92. Tisz-
tifizetés számla 1.517.849.50. Munkadíj számla
6.004.605.95. Lótartás számla 136.790.70. Adó számla
114.278.28. Nagyvárad üzemköltség számla 617.816.42.
Nagyvárad tisztifizetés számla 486.800.—. Nagyvá-
rad munkadíj számla 438.338.15. Nagyvárad utazói-
költség számla 216.380.40. Nyereség 362.525.59. Ösz-
szesen 17.290.670.56. Követel: Nagyvárad hírde-
tés számla 1.637.991.—. Nagyvárad előfizetés számla
2.637.994. Értékpapír kamatszám 21.098.—. Áru-
számla 12.993.587.56. Összesen: 17.290.670.56 Lei.
Az igazgatóság.

Megvizsgálta és helyesnek találta. Oradea-
mare, 1925. május 19. A felügyelő-bizottság.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vastag betű 6 lei

LAKÁS

Kétszoba-előszobás lakást Főutca bármely mellékutóján, központhoz közel keresek, magas bérlet, esetleg lelépésért. Címeket Rudo i. Mosse hirdetés vállalatához. 1514M

Szülőlakást keresek 3-4 szobásat egész időre. Cím: a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 1529H

Alkalmazás

Házvezetőnek ajánlkozom, rendes, komoly, szolid, 30 éves keresztény nő, minden munkát elvégző. Jó bánásmód a fontos. — Címe Demók Mária Zalau (Zilah), Str. Gen. Mosoiu 15. 1481H

Gebildete Witwe empfindt sich zu Kindern für Nachmittage Briefe unter „Reichdeutsche“ in Administration. 1506

Fiatal segédet felvesz Horvitz Színház-u. 1518

Szobaleány éves bizonyítvánnyal felvételt június 1-re Spitzer útlet Bulev. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 3. 1520

Önnálló varrőleány franciá munkára és tanulólakáson felvételnek Békefi salon Printul Carol (Szilagy Dezső u.) 6. 1. 3. 1521

Takarítást vállalkoz Paiznes Str. Cuza Voda (Szacs-vai-u.) 49. 1522

Jól főző minden kis családhoz jó fizetéssel Temesvárra felvétetik. Erdőkölndi Grósz vendégio Str. Nic. Iorga (Zöldia-u.) 10 sz. 1519

Irodai teendőben, pénztárkezelésben jártas, kereskedelmi érettségivel bíró leány állást keres. Cím Rudolf Mossenál. 1525M

Sürgösen eladó

Gen. Holban (Széles-u.) 26. számú ház azonnal elfoglalható lakás, tizlet új berendezéssel, kedvező fizetési feltételek. — Értekezhetni ugyanott.

Vessünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiség kereskedők Str. Generala Moşoiu (Mezey Mihály utca) 10.

LÉGYPAPÍR

elsőrendű minőségű NAGYBAN ÉS KICSINYBEN olcsó árban kapható

LÉVAYNÁL

Str. Episc. Pavel-utca 4.

Adás-Vétel

Eladó házak, szőlők, földbirtokok, bérházak, magánházak, fűszerüzlet és korcsma stb. Tománénál Nilg-szelep d. u. 3-6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1272

Eladó bérház 600 ezerleier belvárosban, 15 lakóval, nagy jövedelemmel. Emeletes ház több utrikással központban egy-millióhatszáz ezer lei. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 1 és fél millióért négy lakással, 6 szobás azonnal elfoglalható. Tománénál, Nilg-szelep 3-tól 6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-u.) 21. 1271

Egy gyönyörű hencser, két szép fotel, egy komplet ebédlő, egy szép vasgőztű, kétjártó szekrény, egy gyönyörű ebédlő divány tükrökkel, asztal, könyvek, kápek, konyha kredenc. Öv. Schwartzénál Str. Densuşiann (Jókai-utca) 12. 1470

Üzlethelyiség Calea Victoria (Kolozsvári-utca) legforgalmasabb helyen előnyösen kiadó. Értekezni a déli órákban. Steier, Str. Römer 13. 1350

Korcsok 130, 120, 110 mm. átmérőjű transmissiót csapágyakkal. Bizám mérnök Nagyvárad, Str. Tace Ionescu (Körös-u.) 27. 1517

Háló és ebédlő butor eladó. Str. Mánási (Zárda utca) 1. emelet. 1495

Értesitem a n. é. hölgyszönséget, hogy női szabó szalonomat egy elsőrendű szakember vezetésével tovább folytatom, gyönyörű franciá munkával kibővítvem. — A régi szolid árak, pontos kiszolgálás. További szíves partfogást kér. Öv. Vass Dánielné. Vlahuta, Szt János-u. 52

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztai DEUTSCHENFUTAR Utteleket elintéz.

Eladó ház beköltözhető lakással. Str. Pescarului (Halász-u.) 22. 1528H

2 drb fekete márványasztal, 1 drb antik fecsillár, 1 szép him farkaskutya eladó. Megtekinthető: Str. Vlahuta (Szent János-u.) 28. Polonkay.

Complet Mikszáth díszkötésben (összes művei) olcsón eladó a Hegedüs Hirlapirodában. 1408

Eladó sürgösen több szoba berendezés, teljes felszereléssel és egy sarok telek. Paul Chinez Rulikovszky ut mellett, (Aulich Lajos)-u 1. Dorobanţilor (Rulikovszky-ut) sarok. 1403

Eladók olcsón ócska ajtók, ablakok, kerekas kut teljes felszereléssel. Megtekinthető Bálint vállalkozónál Str. Delavrancea (Ritók Zs.-u.) 38. 1512

Str. Pasteur (Kórház-utca) két szoba, melléképületekkel június hó 15-re beköltözhető. 75.000 leuért tele lefizetés mellett eladó. Értekezni Táray Kálmán ügyvédnél lehet. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 15. sz. 1471

Eladó alig használt finom sábova jutányos áron. Megtekinthető Ardeal ügynőség Episc. Ciorogariu (Uri)-utca főposta mellett. 1215

Eladó a város legszebb és legjobb helyén egy biztos üzlet magán-házzal megélhetést nyújtó együtt, felszereléssel és 2 szobás lakás berendezéssel együtt, azonnal beköltözhető és átvehető.

— Ara: 480.000 leu. —

Értekezhetni: Strada Nogăliu. 11. sz. alatt a háztulajdonosnál.

Butoraktáramat

Str. Avram I. (Kossuth-u.) 1. Souterin (volt Faragó börtön) helyeztem át. STEINER, butorgyáros

VIZUM

a Hegedüs Hirlapirodába

Házak eladók. Házaladás megbízásokat vállalunk. Kölsönöket megszerzünk. Magánpénzeket jutálékkal kihelezzük. Adásvételi Rt-Parcul Traian 12. Értesítés délután. 405

Női ruhák, kabátok, kosztümök 300-700 leig. Olcsó gépszurozás. Pasteur (Kórház-utca) 47., 1. em. Kézimunkák, gobelinek, filék, horgolások, himzések, keilin, szmína olcsón. Str. Podgoria si Sinaia (Nilg-szelep 100-62. — Schwarcz-ház. (Redutóhid-nál). 1401

Portál két kirakatok tőgyia, redőnyökkel és cégtábla üveggel jutányos áron eladó Értekezni Kálmán ékszerésznel. 1523H

Gyárhelyiség kerestetik cca 150 m² több helyiségből és lehetőleg árammal bevezetve azonnali bérbe. Cím: Str. Cele Trei Crisuri (Torna-utca) 5 1/7. 1527

Eladó nagyváradi vasutállomáson, a Repülőhid és áruaktárak között egy katasztrális hold terület, közvetlenül a vágányok mellett. Kortárs László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1533

Egy ló után fedéres fedeles kocsi, kenyer, tej, gyümölcs kihordásra alkalmas eladó. Cím a kiadóban 1516

Fűkaszaló-gép, kifogástalan állapotban, tartalék-kaszákkal eladó. Str. I. C. Bratianu 18. 1515

Uj üzlet! Uj üzlet! Legolcsóbban vásárolhat, javíthatat órát és ékszereket Weinbergernél, Strada Nicolae Iorga (Zöldia-utca) 23. szám

24%, kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rt. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értesítés délután. 406

Utlevél, bérlet- és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképszalon. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este 8-ig.

Eladó négyszobás, fürdőszobás, beköltözhető uri magánház központban (Ujváros) 510.060 Leier. Kortárs László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1531

Eladó háromszoba, előszobás magánház kettőszáz-tíz ezer Leier hat részletfizetésre. Azonnal elfoglalható. — Kortárs László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1532

Kétszoba, konyha, műhelyhelyiség azonnal kiadó. Str. Vasile Conta (Halász-utca) 1. 1534H

Egy mindenest felveszek Rctbáth Str. Rimanczy-utca 3. 1534H

Csepléshez ajánlkozom, vagy garnitúrát vennék bérbe. Szíves megkeresést Schwartz szabónál Ciorogariu (Uri-u.) 1. 1530H

Crepungli talpalást szeges és varrt cipőkre, valamint ujakra is elvállalok Varga cipész, Str. Nicolae Iorga (Zöldia-u.) 14. 1452

Központhoz, forgalmas helyen, élelmiszer üzletemhez 15-20 ezer Lei készpénzzel társat keresek, — esetleg átadó. Cím a kiadóban. 1524

Grosinger Etelka divatszalonjában elegáns tavaszi és nyári ruhák készülnék. Str. Saguna (Kapusinus-utca) 5., földszint 4. sz. 1425

24%, kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rt. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értesítés délután. 406

Utlevél, bérlet- és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban ZENKER fényképszalon. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este 8-ig.

ÓRÁK

ékszerek eladása, szakérti javítása a legkomplikáltabb

TISZAY-nál

Alexandri (Teleky)-u. 9. Jutányos árak. Preciz munka

Uj típusu külföldi

Gyermek kocsik megérkeztek.

SZABÓ Icsőruház Sas-passage 42. szám

KERÉKPÁROK, VARRÓGÉPEK állandóan raktáron. Javítások szakszerűen készülnek

KONRÁDNÁL Strada Baross-utca 10.

Román-Magyar Magyar-Román

Ghetie szótár eladó a Hegedüs Hirlap irodában.

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és Hercules dupla mála barna
kolozsvári sörkülönlegességek
URSUS-CZELL SÖRFÖZDE, KOLOZSVÁR
Nagyváradi lerakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5-7. sz.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.